

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2025

Ladislav Červinka

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza parametrů výhodnosti spotřebitelských úvěrů na

Českém bankovním trhu

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ladislav Červinka**
Osobní číslo: **E22256**
Studijní program: **B0412A050011 Finance**
Téma práce: **Analýza parametrů výhodnosti spotřebitelských úvěrů na českém bankovním trhu**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je porovnat výhodnost spotřebitelských úvěrů pomocí modelových příkladů na českém bankovním trhu. Práce se bude zabývat vybranými parametry, které mohou pomoci při zhodnocení vhodnosti či nevhodnosti úvěrového produktu. V práci budou porovnány spotřebitelské úvěry bankovních i nebankovních institucí.

Osnova:

- Charakteristika a teoretické vymezení spotřebitelských úvěrů.
- Parametry spotřebitelských úvěrů a úvěrový proces.
- Trh se spotřebitelskými úvěry v České republice.
- Analýza parametrů spotřebitelských úvěrů u jednotlivých bankovních a nebankovních institucí v České republice.
- Závěr a shrnutí.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **–**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KANTNEROVÁ, Liběna. Základy bankovníctví: teorie a praxe. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. 213 s. ISBN 978-80-7400-595-4.
REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů. Praha: Grada Publishing, 2016. 380 s. ISBN 978-80-247-5871-8.
REVENDA, Zbyněk; MANDEL, Martin; KODERA, Jan; MUSÍLEK, Petr a DVOŘÁK, Petr. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Sedmé přepracované vydání. Jeseník: Ekopress, 2023. 372 s. ISBN 978-80-87865-84-2.
SYROVÝ, Petr a TYL, Tomáš. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 4. aktualizované vydání. Finance. Praha: Grada Publishing, 2021. 244 s. ISBN 978-80-271-3123-5.
ŠOBA, Oldřich a ŠIRŮČEK, Martin. Finanční matematika v praxi. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Partners. Praha: Grada, 2017. 330 s. ISBN 978-80-271-0250-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Simona Tučková, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Čermohorský, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Analýza parametrů výhodnosti spotřebitelských úvěrů na českém bankovním trhu jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 04. 2025

Ladislav Červinka, v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, paní Ing. Simoně Tučkové, PhD. za průběžnou podporu při mém psaní, stejně jako za informace, které mi poskytla, a které mi napomohli ke zdárnému dokončení této práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu parametrů výhodnosti spotřebitelských úvěrů na českém bankovním trhu, který je porovnán i s nebankovním trhem vzhledem k jeho významnosti. První část práce je zaměřena především na teoretické vymezení spotřebitelských úvěrů a jejich parametrů, význam spotřebitelských úvěrů a je v ní také popsán úvěrový proces. V následující části jsou porovnány tři spotřebitelské úvěry s různě nastavenými parametry u bankovních a tři od nebankovních institucí. Následně jsou zformulovány a otestovány dvě hypotézy vztahující se k těmto parametrům.

KLÍČOVÁ SLOVA

Spotřebitelský úvěr, RPSN, úroková sazba, doba splatnosti, úvěrový proces

TITLE

Analysis of consumer credit profitability parameters in the Czech banking market

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on consumer credit parameters analysis on the czech banking market, that is compared with non-banking market because of its size and importance. First part of the thesis is dedicated mainly on theoretical definition of consumer credit and its parameters, importance of consumer credit and in the thesis is also described loan process. In the following part are compared three consumer credits with differently set parameters from banks and three from non-banking institutions. Subsequently there are formulated and tested two hypotheses related to these parameters.

KEYWORDS

Consumer credit, APR, interest rate, loan term, loan process

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	10
ÚVOD	11
1 Úvěr	13
1.1. Spotřebitelský úvěr	13
1.1.1 Význam spotřebitelských úvěrů pro ekonomiku	16
1.1.2 Význam spotřebitelských úvěrů pro jednotlivce	18
1.2 Úvěrový proces	19
1.3 Základní parametry spotřebitelských úvěrů.....	22
1.3.1 Úroková sazba.....	23
1.3.2 Roční procentuální sazba nákladů	27
1.3.3 Doba splatnosti	27
1.3.4 Poplatky a další náklady	28
2 Parametry spotřebitelských úvěrů.....	30
2.1 Nevýhodně nastavené parametry	30
2.2 Reálné parametry na trhu	33
2.2.1 Parametry na bankovním trhu.....	33
2.2.2 Parametry na nebankovním trhu	36
2.2.3 Rozdíl RPSN mezi bankovními a nebankovními institucemi	39
2.2.4 Vliv doby splatnosti na RPSN u spotřebitelských úvěrů.....	44
2.3 Shrnutí a doporučení.....	47
ZÁVĚR	49
POUŽITÁ LITERATURA	51

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Nové spotřebitelské úvěry (bez refinancí)	18
Obrázek 2: Broker Consulting Index spotřebitelských úvěrů.....	27
Obrázek 3: Srovnání RPSN u institucí dle splatnosti	39
Obrázek 4: Porovnání rozdílů v RPSN dle splatnosti.....	47
Tabulka 1: Jednoduché úročení v intervalech.....	25
Tabulka 2: Příklad úvěru u České spořitelny	34
Tabulka 3: Příklad úvěru u Československé obchodní banky	35
Tabulka 4: Příklad úvěru u Komerční banky.....	35
Tabulka 5: Příklad úvěru u Home Creditu.....	37
Tabulka 6: Příklad úvěru u Cofidis.....	37
Tabulka 7: Příklad úvěru u Providentu	38
Tabulka 8: Data nebankovních institucí	40
Tabulka 9: Data bankovních institucí	41
Tabulka 10: Průměrné pořadí dle RPSN.....	42
Tabulka 11: RPSN dle doby splatnosti	45

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

RPSN	Roční procentuální sazba nákladů
HDP	Hrubý domácí produkt
BRKI	Bankovní registr clientských informací
SOLUS	Sdružení na ochranu leasingu a úvěru spotřebitelům
ČNB	Česká národní banka
ČSAS	Česká spořitelna a.s.
ČSOB	Československá obchodní banka a.s.
KB	Komerční banka a.s.
HC	Home Credit International
a.s.	Akciová společnost
Kč	Koruna česká

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou parametrů výhodnosti spotřebitelských úvěrů na Českém bankovním trhu. Úvěry jsou důležitým bankovním produktem, poněvadž umožňují financování krátkodobých a dlouhodobých cílů domácností, které danými prostředky v danou dobu nedisponují. Pro banky jsou spotřebitelské úvěry jedním z nejdůležitějších zdrojů příjmů a v celkovém kontextu spotřebitelské úvěry ovlivňují peněžní nabídku v ekonomice. Spotřebitelské úvěry jsou velice oblíbeným produktem na bankovním i nebankovním trhu, kvůli čemuž se objevují i problémy, především se zadlužením jednotlivců a domácností. Řešení mohou být různá, je ale důležité co nejvíce poskytovat informace široké veřejnosti a vzdělávat ji. Tato bakalářská práce k tomuto cíli může pomoci, stejně jako prakticky ukázat, jak jednotlivé parametry spotřebitelských úvěrů chápat a jak s nimi pracovat.

Osoba pozbývající finanční prostředky se v případě potřeby spotřebitelského úvěru musí rozhodnout, jak mezi širokou nabídkou na bankovním i nebankovním trhu spotřebitelských úvěrů vybrat takový produkt, jenž je pro ni nejvýhodnější.

Práce by se dala rozložit na dvě části. První část je složena z bodů popsaných níže, důležitých pro seznámení se se spotřebitelskými úvěry a získání podkladů pro následnou praktickou část. Další část aplikuje teoretické informace popsané v teoretické části a na modelových případech, podloženými daty z bankovního a nebankovního trhu, porovnává parametry výhodnosti jednotlivých spotřebitelských úvěrů na Českém bankovním i mimobankovním trhu.

V práci je teoretické vymezení a charakteristiky spotřebitelských úvěrů a další termíny důležité v daném kontextu. Popsán je i daný úvěrový proces, tedy jednotlivé navazující činnosti od žádosti o spotřebitelský úvěr až po jeho plné splacení. Dále jsou v práci popsány jednotlivé zkoumané parametry spotřebitelských úvěrů, které jsou použity v praktické části. Pro výběr jednotlivých modelových příkladů je v teoretické části představen trh se spotřebitelskými úvěry v České republice. Na závěr je shrnutí a zhodnocení poznatků z této práce.

Tato bakalářská práce může být přínosná pro odbornou i neobornou veřejnost pro získání přehledu a informací o spotřebitelských úvěrech, a to i v případě, že se jednatel chce vzít spotřebitelský úvěr pro uspokojení svých potřeb. Pro něj může práce sloužit jakožto manuál k seznámení se s analýzou trhu a jednotlivých produktů, a následným výběrem vhodného produktu.

Cílem práce je **porovnat výhodnost spotřebitelských úvěrů pomocí modelových příkladů na českém bankovním trhu. Práce se bude zabývat vybranými parametry, které mohou pomoci při zhodnocení vhodnosti či nevhodnosti úvěrového produktu. V práci budou porovnány spotřebitelské úvěry bankovních i nebankovních institucí.**

1 Úvěr

Úvěr je forma zápůjčky finančních prostředků deficitní jednotky od přebytkové jednotky, tedy věřitele, který je ochotný část peněžních prostředků na předem určenou dobu za předem stanovené úplaty ve formě úroků poskytnout. Z deficitní jednotky se tímto stane dlužník, který má povinnost splatit věřiteli celou částku dle podmínek určených smlouvou (Investopedia, 2024).

Úvěr je často zaměňován s pojmem půjčka. Rozdíl je především v právní rovině. Úvěr může poskytnout pouze finanční instituce s platnou licencí od České národní banky a je definován zákonem o spotřebitelském úvěru, zatímco půjčka může poskytnout téměř kdokoli a je upravena občanským zákoníkem. Zároveň je rozdíl v předmětu služby, kdy úvěr slouží výhradně k poskytnutí finančních prostředků, zatímco předmětem půjčky může být kromě finančních prostředků také jakákoliv movitá věc (epravo, 2020).

1.1. Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelský úvěr je typ úvěru, který co do účelu a druhu klienta slouží výhradně pro financování potřeb a spotřebního zboží jednotlivců a domácností. Spotřebitelský úvěr je možné poskytnout pouze fyzické osobě, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti. Důležité je zmínit že spotřebitelskými úvěry lze financovat i služby, jako například dovolené (Rejnuš, 2016a).

Pro banky je tento typ úvěrů poměrně rizikový, je tudíž typické, že za jeho poskytnutí banka vyžaduje vyšší úrok. Banka či nebankovní instituce může po žadatelovi vyžadovat zajištění úvěru (Moneta, nedatováno, cit. 2024). Spotřebitelských úvěrů je poskytováno velké množství, je proto významným bankovním produktem jak pro banky, pro které se jedná o podstatný zdroj příjmu, tak pro klienty, poněvadž proces získání úvěru je poměrně jednoduchý a efektivní (Rejnuš, 2016b).

Dělení spotřebitelských úvěrů

Spotřebitelské úvěry lze dělit dle různých kritérií. Tato dělení často mění vlastnosti spotřebitelských úvěrů a tudíž i podmínky jejich sjednání, popřípadě pro klienty i jejich parametry a s nimi spojenou výhodnost, mnohdy totiž tato dělení napoví, jaké riziko pro věřitele poskytují, díky němuž lze odvodit orientační úrokovou sazbu.

- **Dle účelu**

Účelový: Podstatou účelového spotřebitelského úvěru je předem stanovený účel použití finančních prostředků. Tento účel musí žadatel doložit při jeho žádosti o spotřebitelský úvěr. Pro instituce poskytující tento úvěr je výhodné mít přehled o účelu úvěru, proto je často poskytován za menšího úroku.

Neúčelový: Neúčelový spotřebitelský úvěr není vázán na žádný konkrétní účel, je tedy jen na klientovi jak prostředky využije. Pro klienty je pochopitelně tento typ úvěru flexibilnější, pro instituci poskytující tento úvěr je ale rizikovější. Tato instituce tudíž nemá přehled a tedy ani takovou kontrolu, což pro klienta znamená, že se úvěr prodraží vlivem vyššího úroku.

- **Dle formy zajištění**

Zajištěný: Při zajištěném spotřebitelském úvěru musí klient tento úvěr zajistit svým majetkem. Typicky bývá zajištěný hmotným majetkem. Individuálně je možné zastavit i nehmotný majetek, je-li snadno ocnitelný a má-li dostatečnou hodnotu. Pro instituci poskytující úvěr plyne z jeho poskytnutí menší riziko, poněvadž je nižší riziko nesplacení ze strany klienty, a tudíž může nabídnout výhodnější úrokové podmínky.

Nezajištěný: Je mnohem flexibilnější a snazší k získání, poněvadž pro jeho poskytnutí není ze strany klienta nutné zastavit žádný majetek. Pro instituci poskytující spotřebitelský úvěr je ale více rizikový, poněvadž hrozí nesplacení ze strany klienta. Aby toto riziko vykompenzovala, poskytuje tento druh spotřebitelského úvěru za vyšší úrok (Kantnerová, 2016a).

- **Dle délky splatnosti**

Krátkodobé: Mají splatnost do jednoho roku. Obvykle slouží ke krytí nižších výdajů a mnohdy jsou z hlediska úroků pro klienta méně výhodné. Mezi krátkodobé spotřebitelské úvěry patří i mikro půjčky, kontokorent a revolvingový úvěr.

Střednědobé: Mají splatnost jeden až pět let. Bývají používány na dražší zboží a služby, oproti krátkodobým úvěrům mohou mít nižší úroky.

Dlouhodobé: Mají splatnost pět let a více, teoreticky mohou být uzavřeny na dobu neurčitou. Jsou vhodnější k financování vyšších výdajů. V případě spotřebitelských úvěrů nebývají časté (Kantnerová, 2016b).

- **Dle poskytovatele**

Bankovní úvěry: Spotřebitelské úvěry jsou poskytovány finančními institucemi s platnou bankovní licencí. Jejich výhodou jsou především nižší úrokové sazby, protože jsou ze strany

bank mnohem přísnější kritéria a procesy ke schválení žádosti o spotřebitelský úvěr. Pro klienta je tedy sice výhodnější vzít si spotřebitelský úvěr přímo v bance, nicméně kvůli přísnějším pravidlům mu nemusí být úvěr poskytnut. Mnohdy žadatel po takovém neúspěšném pokusu o získání spotřebitelského úvěru zažádá o úvěr u nebankovní instituce.

Nebankovní úvěry: Spotřebitelské úvěry jsou poskytovány finančními institucemi s platnou licencí k poskytování spotřebitelských úvěrů. Oproti bankám jsou podmínky k získání úvěru mnohem benevolentnější a flexibilnější. Protože se může stát, že žadatel o spotřebitelský úvěr by u běžné banky schvalovacím procesem neprošel kvůli nedostatečné bonitě, je vyšší riziko nesplacení úvěru z jeho strany. Žadatel tedy musí u nebankovních institucí očekávat obvykle vyšší úrokové sazby a v některých případech i skryté poplatky (Málek, Oškrdalová, Valouch, 2010).

P2P (peer-to-peer) úvěry: Jedná se o online platformy, kde malí i velcí investoři mohou půjčovat volné peněžní prostředky deficitním jednotkám. Jedná se o méně regulované prostředí, kdy se úrokové sazby odvíjí dle rizika, kterému jsou investoři vystaveni (banky.cz, 2020).

- **Dle způsobu čerpání**

Jednorázové čerpání: U těchto druhů spotřebitelských úvěrů jsou peněžní prostředky čerpány jednorázově, což je u tohoto druhu úvěru nejtypičtější.

Postupné čerpání: U postupného čerpání nejsou peněžní prostředky vyplaceny najednou, ale postupně, typické to je u účelových úvěrů, například na bydlení, či u revolvingových úvěrů (srovnej.to, nedatováno, cit. 2024).

Mikro půjčky

Mikro půjčky jsou speciální druh úvěrů, které se vyznačují nízkým objemem poskytnutých peněžních prostředků, obvykle na dobu do několika týdnů. U tohoto typu úvěru obvykle není uvedeno RPSN, pouze konečná částka, kterou klient zaplatí. Požadavky k poskytnutí tohoto typu úvěru jsou benevolentní, proto mohou být pro některé lidi nebezpečné. Mikro půjčku totiž tímto způsobem může získat i klient, který již má špatnou úvěrovou historii (Člověk v tísni, 2018).

Kontokorent

Kontokorentní úvěr, zkráceně kontokorent, je speciální typ spotřebitelského úvěru. Od klasických spotřebitelských úvěrů se liší už ve své podstatě fungování. Kontokorent lze sjednat

jakožto doplňkový produkt k bankovnímu účtu, v předem určeném limitu. Je vhodný k financování dočasných finančních výdajů, a to především jednorázových (banky.cz, 2024). Díky kontokorentu je možné čerpat finanční prostředky na bankovním účtu i pod hodnotu peněžního zůstatku, tedy je možné v rámci bankovního účtu se dostat do mínusu. Maximální výše tohoto debetu je určena úvěrovým rámcem (Revenda, et al., 2023). Kontokorent je splacen v momentě, kdy je na účet připsáno dostatek finančních prostředků, aby zápornou částku dostalo nejméně na nulu. Nevýhodou je, že kontokorent je zatížen úrokem, který se počítá denně, dle období, kdy je kontokorent čerpán, tedy nesplacen. Také je obvykle zatížen různými poplatky, mezi které může patřit například:

- poplatek za zřízení kontokorentu,
- poplatek za vedení kontokorentu,
- poplatek za změnu limitu kontokorentu,
- poplatek za transakce během čerpání kontokorentu (mBank. 2024).

Z důvodu vysoké ceny kontokorentu se hodí pouze na krátkou dobu. Může být užitečný, například při modelovém příkladu, kdy je potřeba mít rezervu pro zaplacení důležitých výdajů, jako například nájmu, v případě, že klient nemá v současnou chvíli finanční prostředky na jeho uhrazení, a očekává v blízké době výplatu, pomocí níž kontokorent rychle splatí.

Revolvingový úvěr

Revolvingový úvěr je speciální typ krátkodobého neúčelového spotřebitelského úvěru, jehož podtypem je zmíněný kontokorent, popřípadě kreditní karta. K revolvingovému úvěru se typicky dává kreditní karta, jsou ale i takové, kdy se karta neposkytuje. Odlišnost od kontokorentu je především v tom, že revolvingový úvěr není spojen s běžným účtem (HomeCredit, nedatováno, cit. 2024).

Princip tohoto úvěru je v automatických obnovách. Klient může, ale i nemusí, částku limitu čerpat neustále, tedy může ho použít pouze když ho potřebuje. Limit je určen smlouvou mezi klientem a bankou, zpravidla se neuzavírá na dobu delší než jeden rok. Podobně jako u kontokorentu je revolvingový úvěr zatížen vysokými úroky.

1.1.1 Význam spotřebitelských úvěrů pro ekonomiku

Spotřebitelské úvěry mají jako jedna ze složek významný vliv na ekonomiku státu. Tudiž, nejen že ekonomika ovlivňuje samotné parametry spotřebitelských úvěrů, ale i ony samy mají na její chod významný vliv.

Důležitý je fakt, že spotřebitelské úvěry jsou jedna ze složek ovlivňující pozitivně či negativně hospodářský růst a ovlivňují i výpočet hrubého domácího produktu.

Obvykle platí, že zájem lidí o spotřebitelské úvěry je ovlivněn danou ekonomickou situací a s tím spojenými úrokovými sazbami. Pokud jsou tedy úrokové sazby nízké a spotřebitelské úvěry jsou následkem tohoto levné, je ze strany jednotlivců a domácností větší zájem o spotřebitelské úvěry. Tím je podporována spotřeba, poněvadž spotřebitel si tímto způsobem může dovolit zboží či služby, které by si jinak dovolit nemohl. Díky tomu roste také agregátní poptávka (AD) (Jurečka et. al., 2017). Úvěry, včetně těch spotřebitelských, mají vliv i na celkovou výši HDP jež je vyjádřen vzorcem pro výdajovou metodu: $A = C + I + G + (X - M)$,

Kdy:

C = spotřeba domácností,

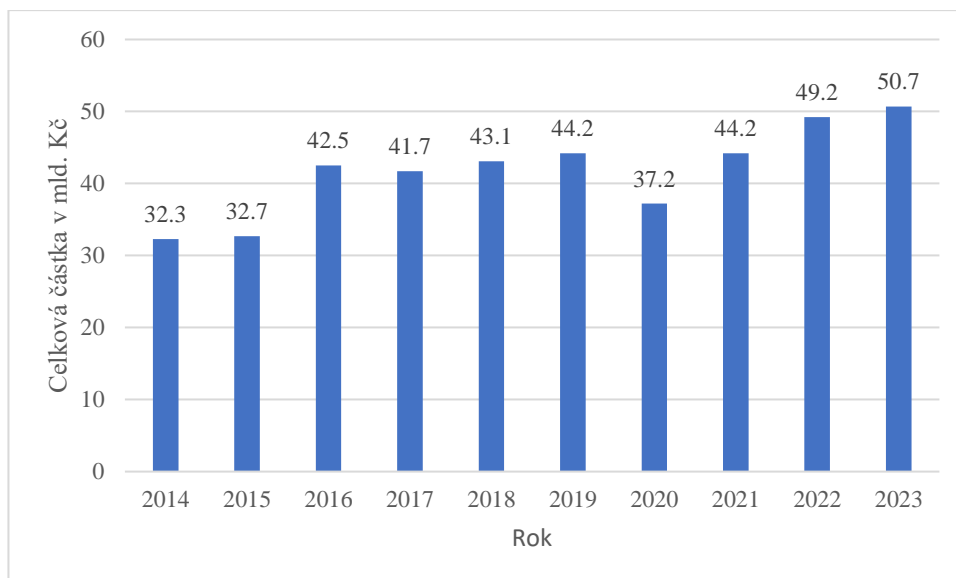
I = hrubé investice,

G = veřejné výdaje,

X = export,

M = import (Vencl, Kudláček, 2024).

Tedy díky spotřebitelským úvěrům se, jak vyplývá ze vzorce, zvyšuje spotřeba domácností, roste tedy agregátní poptávka, což má pro ekonomiku mnoho důsledků, obecně je tím podpořena ekonomická aktivita. To má za následek například zvýšení produkce firem. Na druhou stranu pokud agregátní poptávka roste příliš rychle, může se objevit i negativní důsledek, růst inflace. Na to pak většinou centrální banka reaguje zvýšením úrokových sazeb, což spotřebitelské úvěry zdraží, následkem čehož zájem o tento typ produktu klesne (Jurečka et. al., 2017).

Obrázek 1: Nové spotřebitelské úvěry (bez refinanci)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z cbamonitor.cz

Z grafu vyplývá, že objem nových spotřebitelských úvěrů za rok 2023 činil 49,2 miliard Kč. Jakožto typ úvěru, spotřebitelské úvěry samy o sobě nemají na HDP tak velký vliv, kdy mnohem významnější jsou z tohoto hlediska hypoteční, nebo ještě více, korporátní úvěry. Nicméně spíše než objem spotřebitelských úvěrů, je podstatnější samotná spotřeba domácností a jednotlivců, kterou spotřebitelské úvěry podpoří.

1.1.2 Význam spotřebitelských úvěrů pro jednotlivce

Jeden z hlavních významů spotřebitelských úvěrů pro jednotlivce je, že si mohou dovolit zboží a služby, které by si jinak nemohli dovolit. To může zlepšit jejich majetkovou situaci. Spotřebitelské úvěry také mohou pomoci překlenout dočasné finanční problémy, popřípadě pomoci zafinancovat časový nesoulad mezi příjmy a výdaji jednotlivce. Pomocí spotřebitelských úvěrů si také jednotlivec může zlepšit úvěrovou historii a tím i svoji bonitu, díky čemuž pro něj může být v budoucnu snazší a i výhodnější získat další spotřebitelský úvěr, popřípadě i hypoteční úvěr. Spotřebitelský úvěr také může jednotlivci pomoci s finančním plánováním a obecně získat lepší kontrolu nad svými financemi. Je však třeba myslet i na případné nevýhody, a to především finanční. Veškeré zmíněné výhody jsou vykoupeny cenou, kterou za úvěr spotřebitel zaplatí, a která se může lišit dle instituce a produktu. Tato cena představuje náklady, se kterými je nutné do budoucna počítat, a je třeba mít na paměti, že v případě nesplácení se může žadatel dostat do vážných finančních problémů. (Kagan, 2023).

1.2 Úvěrový proces

Úvěrový proces představuje soubor po sobě jdoucích činností, či fází, které žadatele o spotřebitelský úvěr provází při jeho snaze získat v rámci tohoto typu úvěru peněžní prostředky pro svou potřebu. Na druhé straně stojí věřitel, pro něž se jedná o proces poskytnutí peněžních prostředků dlužníkovi. Pomocí tohoto procesu se věřitel snaží především minimalizovat riziko nesplacení protistrany a nastavit podmínky výhodné pro něj i pro druhou stranu.

1) Žádost o úvěr

Jakmile klient projeví zájem o spotřebitelský úvěr, je nutné, aby podal instituci nabízející tento produkt žádost o úvěr. Jeho forma se může v určitých případech lišit, vždycky však platí, že musí obsahovat klíčové a předepsané náležitosti. Mezi ně patří například, údaje o žadateli, druh spotřebitelského úvěru, o který má žadatel zájem, výše úvěru a měnu, ve které o něj žádá, dobu splatnosti, a také způsob splácení. Náležitosti se mohou lišit dle typu spotřebitelského úvěru, kdy například u účelového je nutné doložit i předmět, na které má žadatel v plánu svěřené prostředky vynaložit (Komerční banka, Nedatováno, cit. 2024).

2) Přijetí žádosti a vyřizování dalších požadavků

Jakmile instituce žádost o spotřebitelský úvěr přijme, začne posuzovat klienta i jeho žádost. Předtím, než tento krok může zahájit, musí typicky získat maximum informací od klienta. Mnohé z nich je nutné dodat společně s žádostí, nicméně při samotné kontrole veškerých dokumentů mohou být požadovány dodatečně.

Jednou z nejdůležitějších vyžadovaných dokumentů po žadateli je platný doklad totožnosti společně s druhým dokladem totožnosti. Mezi tyto doklady totožnosti se dají považovat například: občasný průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz či rodný list.

Další podmínkou je doložení potvrzení o příjmech a tři poslední výpisy z účtu, kam chodí zaměstnanci výplata. Pokud podniká, může své příjmy doložit prostřednictvím daňového přiznání (Komerční banka, Nedatováno, cit. 2024).

3) Kontrola žádosti a posouzení klienta

Poté co jsou úvěrové instituci dodány veškeré potřebné dokumenty a informace od žadatele o spotřebitelský úvěr, přichází na řadu pro věřitele jeden z nejdůležitějších kroků. V něm se

posuzuje klient z hlediska platební schopnosti či neschopnosti a analyzují se rizika spojená s nesplacením závazků ze strany dlužníka. Toho lze docílit výpočtem tzv. bonity klienta.

Bonita, jejíž synonymem je úvěruschopnost, tedy vyjadřuje, jak je klient schopný svůj dluh věřiteli splatit. Banky ani nebankovní instituce neurčují bonitu jednotným způsobem, tedy nemají vždy stejné metriky, proto může být žadatelův úspěch ohledně získání spotřebitelského úvěru u různých institucí rozdílný (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Věřitel většinou při výpočtu bonity používá rozdíl mezi příjmy a výdaji žadatele z příjmů, které doložil při žádosti. Čím větší rozdíl mezi příjmy a výdaji (ve prospěch příjmů) žadatel má, tím má obvykle vyšší bonitu, a tím se zvyšují jeho šance k získání spotřebitelského úvěru. Bonitu může ale také ovlivnit žadatelovo dosažené vzdělání, profese, rodinná a osobní situace a další faktory (banky.cz, 2021).

Nejedná se však o jediná kritéria, pomocí nichž je bonita vypočtena. Instituce se také rozhodují dle registrů dlužníků. Těchto registrů může být více, s tím, že většina je spravována soukromými společnostmi, a to ať českými, tak zahraničními (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Obecně se dají registry rozdělit na pozitivní a negativní. Tyto typy se liší především charakterem informací zpracovaných o dlužnících. Pozitivní obsahují informace o klientech, kteří mají dobrou úvěrovou historii, tedy své dluhy řádně spláceli. Negativní na druhou stranu uchovávají informace o klientech, kteří řádně nespláceli.

Prvním příkladem je Centrální registr dlužníků, který je spravován americkou soukromou společností a funguje i v českém prostředí. Obecně se ale netěší mezi bankovními institucemi dobrou pověstí, poněvadž tento registr doprovází podezření ohledně klamavých praktik (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Dalším je Bankovní registr klientských informací (BRKI), který je specifický tím, že zřizovatelem společnosti je Czech Banking Credit Bureau a. s., k jejíž zakladatelům patří některé velké české banky. Jmenovitě jde například o Českou spořitelnu, Československou obchodní banku, Komerční banku, MONETU Money Bank a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia. Banky si tímto způsobem navzájem pomáhají sdílením informací o dluhové historii jejich klientů (Finanční vzdělávání, nedatováno, cit. 2024).

Posledním zmíněným (ne však posledním používaným) registrem, je Sdružení na ochranu leasingu a úvěrů spotřebitelům (SOLUS), jehož největší předností je velké množství zapojených institucí. Informace v tomto registru nesdílí pouze největší banky, jako

u Bankovního registru klientských informací, ale i mnoho dalších bank a nebankovních institucí. Za správný poplatek může do registru nahlížet i třetí osoba (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Klient si může půjčit i takzvaně bez registru. Jedná se o službu, nabízející některé nebankovní instituce, které tímto způsobem nenahlíží do žádného z registrů dlužníků. Tuto službu upřednostňují především lidé s velmi špatnou úvěrovou historií, kdy je téměř nereálné, aby získali spotřebitelský úvěr u společnosti, která do registrů nahlíží. Podstatné je, že takový produkt je pro věřitele velice rizikový, je tedy typické, že jednotlivé parametry těchto produktů jsou pro žadatele extrémně nevýhodné. Často tyto produkty nabízí některé neseriózní instituce (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Z uvedeného vyplývá, že tyto registry mohou být výhodné jak pro dlužníka tak věřitele. Pro věřitele výhody spočívají především v možnosti nahlédnutí do žadatelovi úvěrové historie, díky čemuž může snáze a přesněji vyměřit žadatelovu bonitu, a nastavit mu vhodné podmínky spotřebitelského úvěru. V případě, že žadatel má uspokojivou úvěrovou historii, tedy již někdy v minulosti splácel nějaký typ úvěru, a splácel ho řádně, může to pro něj být velice výhodné. Instituce totiž uvidí, že klient má zkušenosti s tímto produktem a jeho chování bylo zodpovědné, tedy pro věřitele potenciálně méně nebezpečné. Pro žadatele výhoda spočívá také v tom, že díky jeho pozitivní úvěrové historii může mít nastavené výhodnější podmínky, avšak výhoda, jenž nemusí vždy klient ocenit, spočívá i v případě negativní úvěrové historie. V takovém případě je velice malá šance že instituce podstoupí takové riziko, což může žadatele uchránit před případnými dluhovými problémy.

4) Schválení či zamítnutí úvěru

Instituce poskytující úvěr se na základě veškerých zjištěných informací od klienta, včetně posouzení jeho úvěrové historie a určení bonity a spojeného rizika rozhodne, jestli žadateli spotřebitelský úvěr poskytne. Pokud se instituce rozhodne žádost schválit, potvrdí podmínky úvěru, tedy jeho parametry a veškeré náležitosti, a předloží klientovi úvěrovou smlouvu (Home Credit, nedatováno, cit. 2024).

Úvěrová smlouva je právní vztah mezi dlužníkem a věřitelem, informující o zákonných právech a povinnostech tohoto vztahu, jakými jsou zejména, hodnota spotřebitelského úvěru, doba splatnosti, způsob jeho čerpání, zajištění (pokud existuje), úroková sazba, RPSN a dalších (banky.cz, nedatováno, cit. 2024).

5) Čerpání a splácení úvěru

Jakmile je smlouva odsouhlasena a následně podepsána, instituce klientovi vyplatí peníze. Většinou je tento proces rychlý, v některých případech může nastat i několik málo minut od podpisu smlouvy.

Klient poté začne splácet úvěr dle nastavených podmínek a splátkového kalendáře. Ten představuje dohodnutý plán, upřesňující datum jednotlivých splátek a jejich výši. Pro klienta představuje ucelený přehled jeho jednotlivých splátek a peněžních výdajů (Komerční banka, nedatováno, cit. 2024).

Věřitel v této době zejména kontroluje, jestli dlužník spotřebitelský úvěr řádně splácí, v opačném případě podstupuje nezbytné kroky k nápravě situace. Pokud klient nesplácí své závazky včas, obvykle ho instituce nejprve kontaktuje a snaží se individuálně zjistit příčinu a řešit ji s klientem takovým způsobem, aby měl klient šanci své jednání napravit, a tudíž aby obě strany na tomto procesu netratily.

Jak bylo zmíněno dříve, klient může svůj dluh splatit i předčasně, dle podmínek instituce, který musí v takovém případě postupovat dle zákona.

6) Splacení či nesplacení úvěru

Splacení úvěru končí vyrovnáním závazků mezi dlužníkem a věřitelem, tedy dlužníkovou poslední splátkou. Jakmile úvěr tímto způsobem řádně celý splatí, věřitel vydá potvrzení o splacení úvěru. Pokud úvěr řádně nesplatí, a instituce dle předchozího bodu učiní individuální kroky k nápravě, a to bez úspěchu, začne postupovat dle smlouvy a zákona s cílem vymáhání nesplacené částky (Krajíček, Pánek, 2016).

1.3 Základní parametry spotřebitelských úvěrů

Parametry spotřebitelských úvěrů jsou jedním z hlavních kritérií pro správné rozhodování na tomto trhu. Některá kritéria v kontextu s výhodností byla zmíněna v předchozích kapitolách. Jednotlivá kritéria tedy určují samotnou výhodnost a konečnou cenu dané služby. Pokud se žadatel o úvěr nevyzná, nebo se nezajímá, o jednotlivé parametry, nemusí být jediný důsledek jeho jednání pouze nevýhodnost a s tím spojený fakt, že se mu úvěr prodraží. Mnohem horší důsledek může nastat v momentě, kdy má spotřebitelský úvěr tak nesmyslně nevýhodné podmínky, že klient nakonec nebude schopen dostát svým závazkům vůči věřiteli a tedy nebude schopen spotřebitelský úvěr splácet.

Parametry výhodnosti jsou důležitým faktorem pro správný výběr spotřebitelského úvěru. Těchto parametrů je mnoho a v některém případě se mohou lišit v závislosti na podtypu spotřebitelského úvěru a jeho charakteristikách.

1.3.1 Úroková sazba

Úroková sazba je jedním z nejdůležitějších parametrů, a zároveň jeden z prvních, které si spotřebitel či žadatel o spotřebitelský (ale i jiný) úvěr všímá. Úroková sazba představuje procentuální přírážku, jinak řečeno cenu za půjčení peněz. Toto procento tedy vyjadřuje částku (úrok), kterou dlužník splatí věřiteli navíc k jistině (Šoba, Sirůček, 2017). Jakožto jeden z parametrů určující cenu peněz, tedy i cenu úvěru, je rozhodujícím kritériem pro správné rozhodnutí o výhodnosti spotřebitelského úvěru. Žadatel typicky vyžaduje co nejnižší úrok, může se rozhodovat mezi mnoha produkty u různých institucí, které typicky poskytují spotřebitelské úvěry s rozdílnými úrokovými sazbami (Syrový, Tyl, 2020).

1) Nominální úroková sazba

Nominální úroková sazba je sjednaná sazba, která je uvedena i v úvěrové smlouvě, a kterou dlužníci platí. Tuto sazbu lze označit jakožto hrubou sazbu a jako vhodný a přehledný ukazatel úroku, tedy cenu úvěru. Díky nominální úrokové sazbě je jednoduché srovnávat jednotlivé produkty, resp. úvěry (Česká národní banka, nedatováno, cit. 2024).

2) Reálná úroková sazba

Reálná úroková sazba je na rozdíl od nominální úrokové sazby skutečná úroková sazba, kterou dlužník se svým úvěrem zaplatí. Reálnou úrokovou sazbu získáme tak, že od nominální úrokové sazby odečteme inflaci (Statista research department, 2024). Spotřebitelům dávají ucelený přehled o tom, jaká je skutečná cena úvěru a jak se mění v čase (Evropská centrální banka, 2016).

3) Pevná úroková sazba

Některé spotřebitelské úvěry mohou mít sjednanou pevnou úrokovou sazbu, která zůstává v čase neměnná. To umožňuje lépe předvídat a plánovat výdaje, které jsou se spotřebitelským úvěrem spojeny (banky.cz, nedatováno, cit. 2024). Pevná úroková sazba je zpravidla kvůli kratšímu trvání spotřebitelských úvěru u tohoto produktu mnohem častější. Výhodou pevné úrokové sazby je, že není ovlivněna negativními změnami na finančním trhu a změnou úrokových sazeb. Nevýhodou může být případ, kdy se mezibankovní úrokové sazby sníží,

nicméně pevná úroková sazba zůstane stejná. Tato úroková sazba je v tom případě především konzervativní.

4) Proměnlivá úroková sazba

Proměnlivá úroková sazba se v průběhu času mění, nicméně je typická především u dlouhodobých úvěrů, například hypoték. Výhody a nevýhody jsou opačné pevným úrokovým sazbám, proměnlivá úroková sazba může být výhodnější, jestliže se změní základní úrokové sazby, popřípadě je příznivý vývoj na finančních trzích. Naopak ale může být méně výhodná než pevná úroková sazba v případě, že jsou základní úrokové sazby vysoké a vývoj na finančních trzích negativní (ČIFO, nedatováno, cit. 2024).

5) Časové intervaly úrokové sazby

Za úrokovou sazbou a RPSN jsou typicky uváděny časové jednotky v podobě zkratk. Pro správné určení a výpočtu těchto parametrů je porozumění jim klíčové.

Pro úrokovou sazbou a RPSN se používají následující zkratky:

p. a. (per annum) – roční interval,

p. s. (per semestre) – pololetní interval,

p. q. (per quartale) - čtvrtletní interval,

p. m. (per mensem) – měsíční interval ,

p. d. (per diem) – denní interval (Šoba, Sirůček, 2017a).

Tyto časové intervaly zásadně ovlivňují cenu úvěru. Většinou je zvykem, že se uvádí roční interval, tedy p. a. (per annum), nicméně mnohdy se některé instituce snaží zmást neznalé klienty například uvedeným měsíčním intervalem, tedy p. m. (per mensem), kdy se úvěr může zdát mnohem výhodnější, než ve skutečnosti je. Jednotlivé převody mezi intervaly se dělí, nebo násobí, dle toho, jestli převádíme kratší období na delší, nebo naopak. (Šoba, Sirůček, 2017b). Pro příklad bychom 12 % p. a. převedli na 1 % p. m.

Příklad rozdílu jednotlivých intervalů:

Mějme příklad, kdy úroková sazba činí 10 % pro každý interval. Nebudeme ale počítat se zmíněnými převody, ale s tím, že 10 % platí pro jednotlivé intervaly. Jistina činí 100 000 Kč, doba splatnosti je 1 rok a úrokovací období je 1 rok. Tedy intervaly nižší než p. a. je nutné převést na správný (roční) interval.

Použijeme k tomu vzorec pro jednoduché úročení.

$$K_1 = K_0 \cdot (1 + i \cdot t) \quad (1)$$

K_1 = částka k zaplacení,

K_0 = jistina,

i = úroková míra,

t = čas (počet úrokovacích období).

Tabulka 1: Jednoduché úročení v intervalech

Interval	Jistina	Úroková sazba	Konečná částka
p. a. (per annum)	100 000	10 %	110 000 Kč
p. s. (per semestre)	100 000	10 %	132 000 Kč
p. q. (per quartale)	100 000	10 %	140 000 Kč
p. m. (per mensem)	100 000	10 %	220 000 Kč
p. d. (per diem)	100 000	10 %	3 750 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V modelovém příkladu je vidět, že na základě výpočtu a daného úrokovacího období (intervalu) je konečná částka rozdílná a úvěr se může prodražit. Čím delší je doba splatnosti, tím větší nakonec částka může být. Cílem tohoto příkladu je ukázat, že 10 % p. a. není stejně výhodné, jako například 10 % p. m. Je proto nutné u jednotlivých produktů tento interval sledovat

6) Způsob stanovení úrokové sazby

Způsob stanovení úrokové sazby u spotřebitelských úvěrů není důležitá informace pouze pro banky a jiné nebankovní instituce, ale i pro spotřebitele. Díky znalosti, jak se úrokové sazby určují, je možné předem vybírat výhodnější podmínky, stejně tak je možné odvodit, jestli je úroková sazba přiměřená.

Prvním faktorem pro vyměření úrokové sazby jsou tzv. mezibankovní sazby. Ty vyjadřují úrok, za který jsou si banky mezi sebou ochotny půjčovat volnou likviditu, tedy volné peněžní prostředky. Pro banky jsou významným nástrojem řízení likvidity a odrážejí poptávku po penězích. Pokud je tedy likvidity na trhu málo, banky si půjčují peníze při vyšších úrokových sazbách, což zdražuje i úvěry. Kromě množství peněz v ekonomice jsou sazby také ovlivňovány

měnovou politikou centrálních bank, v české ekonomice Českou národní bankou. Pokud centrální banka zvýší základní úrokové sazby, zvýší se tak i mezibankovní sazby (ČNB, nedatováno, cit. 2024).

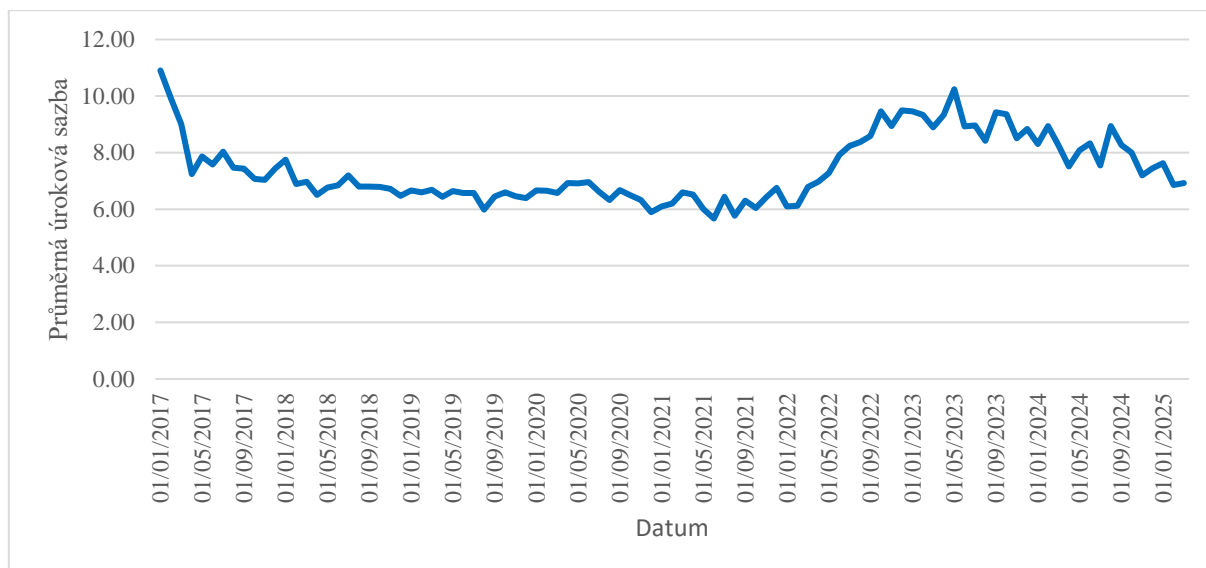
Dalším faktorem jsou náklady banky, které se také musí promítnout do úrokové sazby. Úvěry (včetně spotřebitelských) jsou jednou z nejdůležitějších příjmových položek banky. Aby banka mohla fungovat, musí na těchto úrokových sazbách vydělat dostatek finančních prostředků, aby mohla zaplatit zaměstnance, provoz poboček a financovat celkové náklady spojené s poskytováním služeb a bankovních produktů (Černohorský, 2020a).

Důležité jsou také rizikové náklady banky. Banka musí jako ostatní instituce řídit svá rizika a snažit se minimalizovat jejich negativní dopady. Největší riziko pro banky je kreditní. Toto riziko závisí na tom, jak budou klienti schopni dostát svým závazkům a splácet své dluhy. Ne všichni klienti jsou stejně rizikováni, stejně tak jako každý produkt není stejný. Tudiž i vysoce bonitní klienti mají v úrokové sazbě promítnuté riziko spojené s méně bonitními klienty (ti mají obvykle úrokovou sazbu individuálně ještě vyšší). Navíc, jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, riziko ovlivňuje i typ spotřebitelského úvěru, kdy například zajištěný je pro banku méně rizikový. Banka takto prostřednictvím rizikových nákladů promítnutých v úrokových sazbách spotřebitelských úvěrů minimalizuje riziko spojené se ztrátou finančních prostředků kvůli nesplacení dluhů protistrany (Finanční vzdělávání, nedatováno, cit. 2024).

V neposlední řadě je v úrokových sazbách promítnuta i marže, která je hlavní příjmovou složkou banky (či nebankovní instituce). Určí se jako rozdíl mezi celkovou cenou a všemi zmíněnými nákladovými položkami spotřebitelského úvěru (Černohorský, 2020b).

7) Obecný vývoj úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů

Pro určení aktuálních trendů na trhu se spotřebitelskými úvěry lze sledovat i průměrnou úrokovou sazbu u tohoto produktu. Jedním z analytických nástrojů, sledující tuto sazbu, je Broker Consulting Index, stejnojmenné společnosti Broker Consulting a.s. Ten je určený na základě hodnot, měřených společností Broker Consulting a.s. z úvěrů, které tato společnost zprostředkovala.

Obrázek 2: Broker Consulting Index spotřebitelských úvěrů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze stránek společnosti Broker Consulting

Dle grafu je patrné, že průměrná úroková sazba (zprostředkovaná společností Broker Consulting), se postupně v posledních dvou letech po skokovém nárustu v roce 2022 snižuje.

1.3.2 Roční procentuální sazba nákladů

Pouze úroková sazba neurčuje konečnou cenu úvěru, jedná se pouze o jednu z položek ovlivňující jeho cenu. Konečnou cenu spotřebitelského úvěru můžeme určit pomocí RPSN (roční procentuální sazba nákladů), ve které jsou mimo úrokovou sazbu zahrnuty i poplatky a další náklady (MFČR, 2019). RPSN jsou instituce poskytující spotřebitelské úvěry ze zákona povinny zveřejňovat, a žadatel si díky ní může snadno vypočítat konečnou cenu úvěru (ČNB, nedatováno, cit. 2024).

V modelovém příkladu, kdy si žadatel zažádal o úvěr ve výši 120 000 korun na 1 rok s měsíčními splátkami ve výši 10 500 korun, a zároveň žadatel zaplatí poplatek za uzavření smlouvy 2 000 korun a 50 korun měsíční poplatek. Roční úroková sazba by v takovém případě byla 9,1 %. Nicméně díky dodatečným poplatkům vyjde RPSN 14,02 %. Z příkladu je zřejmé, který z parametrů má lepší vypovídací hodnotu při snaze o zjištění, jak je spotřebitelský úvěr drahý.

1.3.3 Doba splatnosti

Doba splatnosti určuje délku intervalu splácení spotřebitelského úvěru v pravidelných splátkách. Splátky úvěru jsou obvykle v měsíčních intervalech, nicméně mohou být i v kratších či delších. Doba splatnosti tedy určuje i počet intervalů v daném období. Tímto způsobem

můžeme rozlišovat krátkou dobu splatnosti a dlouhou dobu splatnosti. Při krátké době splatnosti jsou logicky jednotlivé splátky vyšší, což je vhodné především u nižších úvěrů, a to pro movitější klienty. Na rozdíl dlouhá doba splatnosti se vyznačuje více splátkovými obdobími, díky čemuž jednotlivé splátky mohou být mnohem nižší, což může klientům značně ulevit, hodí se především pro větší úvěry (Radová, Dvořák, Málek, 2013).

Doba splatnosti ovlivňuje cenu spotřebitelského úvěru především v závislosti na délce doby splatnosti. Při dlouhé době splatnosti jsou sice nižší splátky, nicméně se úročí se déle, proto klient na úrocích zaplatí více.

Dlužník může úvěr v celkové výši splatit před koncem doby jeho splatnosti. Ze zákona je věřitel povinen předčasné splacení umožnit. Dle zákona si může nastavit určité podmínky a omezení, stejně jako omezený poplatek. Ten může být do výše 1 % z předčasně splacené částky, pokud do konce doby splatnosti zbývá minimálně 1 rok, nebo do 0,5 %, pokud do konce doby splatnosti zbývá maximálně 1 rok (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

Hlavní motivací pro předčasné splacení úvěru může být snížení celkových zaplacených úroků, poněvadž nemusí být zaplacen za zbývajícím období do konce doby splatnosti. Nevýhodou může být zmíněný poplatek, zejména v případě, že by úroková sazba byla nízká a bylo by tedy výhodné splatit úvěr v řádných předdefinovaných splátkách.

1.3.4 Poplatky a další náklady

Jak již bylo zmíněno, spotřebitelské úvěry jsou zatíženy i různými poplatky, které jsou zahrnuty v RPSN. Nicméně každý produkt a konkrétní spotřebitelský úvěr je odlišný a různé instituce poskytující spotřebitelské úvěry mají určitou volnost v nastavování některých parametrů, obzvláště poplatků.

Mezi typické poplatky, které mohou být v RPSN zahrnuty dle ČNB (nedatováno, cit. 2024) patří:

- poplatky za posouzení žádosti o úvěr,
- poplatky za uzavření smlouvy,
- poplatky za vedení a správu úvěrového účtu
- platby za pojištění pro případ neschopnosti splácet spotřebitelský úvěr ze strany dlužníka pro závažné důvody, jakými jsou:
  - Ztráta zaměstnání,

- pracovní neschopnost,
- invalidita,
- smrt.

- poplatek za předčasné splacení,

- další administrativní a jiné poplatky.

2 Parametry spotřebitelských úvěrů

Cílem předchozí části bylo především vysvětlit základní pojmy, znalosti a poznatky o spotřebitelských úvěrech a souvisejících produktech. Zároveň připravovala základ, na němž stojí následující část, která se o tu předchozí v mnoha ohledech opírá společně s tržními daty.

Cílem praktické části je na modelových příkladech porovnat jednotlivé spotřebitelské úvěry u bank i nebankovních institucí, s platnou licencí od České národní banky k poskytování spotřebitelských úvěrů. Důraz je kladen především na parametry výhodnosti samotných úvěrů, proto budou součástí modelových příkladů a budou se o ně opírat i případné výpočty pro hlubší analýzu. Praktickou část následuje zhodnocení poznatků získaných z komparace daných produktů u těchto institucí a poskytnutí doporučení pro odbornou i neodbornou veřejnost.

Vzhledem k množství těchto institucí a rozsahu této práce, je počet porovnávaných institucí omezen dle vlastního uvážení. Veškeré důvody výběru jsou uvedeny vždy u daného příkladu, typicky se jedná o velikost, významnost, či jiná zajímavost. Tedy v praktické části jsou mezi příklady, co do daných kritérií, různorodé společnosti. Podstatné je dělení, kdy jsou instituce rozděleny zvláště na banky a nebankovní instituce, a to především z důvodu odlišnosti mezi podstatou podnikání a nastavených parametrů a procesů, stejně tak kvůli obvyklému rozdílu ve velikosti a objemu finančních prostředků, se kterým instituce pracují.

2.1 Nevýhodně nastavené parametry

Jednotlivé parametry spotřebitelských úvěrů se dají posuzovat subjektivně i objektivně. Subjektivní posouzení by znamenalo, že každý je ochotný přijmout u různých produktů jinak nastavené parametry, jinými slovy, pro někoho je 10 % RPSN vysoké, pro jiného optimální, nebo dokonce nízké. V objektivní rovině můžeme sledovat dané parametry z různých úhlů, například dle průměrné hodnoty a trendů na trhu, dle odvětví, nastavení úvěru nebo například makroekonomické situace. Nicméně mohou nastat i negativní situace, například když jsou parametry úvěru nastaveny nevýhodně, nebo pokud neproběhne dostatečné ověření možností klienta danou bankou či úvěrovou institucí.

Predátorské půjčování

Predátorské půjčování je nekalá praktika, která je neetická a v některých případech může být i nezákonná. Princip predátorského půjčování spočívá v extrémně nevýhodně nastavených parametrech spotřebitelských úvěrů pro dlužníka. Ten mnohdy není schopen spotřebitelský

úvěr splácet a může se dostat do potíží a dokonce do dluhové pasti (American Bankers Association, nedatováno, cit. 2024).

Společnosti provádějící tuto taktiku se nejčastěji zaměřují na rizikové skupiny obyvatel. Obecně bývají nejvíce ohroženi lidé s nízkou finanční gramotností. Lidé si pak nedovedou spočítat co pro ně jednotlivé parametry znamenají a jsou-li výhodné. Navíc také nemusí přesně chápat podstatu spotřebitelských úvěrů a tedy ani obecná doporučení, na co je dobré si spotřebitelský úvěr brát a kdy je lepší zvolit jiný druh financování zboží či služby (Zonky, 2017).

Mezi další skupinu mohou patřit také osoby se špatnou úvěrovou historií. Pro tyto lidi je prakticky nemožné získat úvěr v bance popřípadě jiné finanční instituci, která má ale stále férové podmínky a jednání, a zároveň je stále přísně posuzována bonita klienta. Mezi další, ne však poslední, skupinu patří starší lidé a senioři, kteří mohou být více důvěřiví a méně osvícení v této oblasti.

V praxi je v České republice výskyt společností podnikajících s rysy predátorského půjčování značně omezený. O toto se zasloužil především nový zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (MFČR, 2017), který zpřísnil podmínky poskytování spotřebitelských úvěrů, omezil činnost společností poskytujících spotřebitelské úvěry a poskytl další ochranu pro dlužníky (epravo, 2016).

Dluhová past

Dluhová past je situace, kdy má dlužník více spotřebitelských úvěrů, kterými financuje ty předchozí. Ocítá se tedy v nekonečném cyklu neustálého půjčování a dalšího zadlužování (peníze.cz, 2023). Tato situace pochopitelně jednou skončí, mnohdy v momentě, kdy mu tradiční instituce nepůjčí, kvůli čemuž se začne uchýlovat k žádostem o úvěry s čím dál více nevýhodnými podmínkami (Člověk v tísni, 2017). Mnohdy jsou poslední možností společnosti, které této situace dlužníka zneužijí (viz kapitola Predátorské půjčování). Situací, které mohou nastat, a důsledky, které mohou z této situace vyplynout, závisí na mnoha faktorech, tedy výsledek dluhové pasti může být pro různé osoby rozdílný.

Prvním negativním důsledkem mohou být psychosociální negativní následky. Dlužník má kvůli své bezvýchodné situaci vyšší riziko zneužívání návykových látek, které mohou ještě více zhoršit jeho situaci. Mnohdy se negativní následky mohou promítnout i do rodinných a mezilidských vztahů, žadatel může přijít i o práci (Moneta, nedatováno, cit. 2024). Může

ztratit svůj majetek a mnozí zvolí jako řešení i sebevraždu. Dalším, ne však posledním důsledkem může být pro dlužníka exekuce a insolvence.

Exekuce

Exekuce je právní proces, při kterém je nesplacená částka soudně vymáhána s cílem splatit peněžitou částku od dlužníka ve prospěch věřitele. Exekuci vykonává exekutor, který je pověřený soudem (Člověk v tísní, 2024). Podkladem pro exekuci je exekuční titul, tedy listina, kterou je exekuce podmíněna, ukládající povinnost dlužníkovi zaplatit věřiteli určenou částku (Finanční vzdělávání, nedatováno, cit. 2024).

Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím portálu [exekuce.justice](https://www.exekuce.justice.cz) (nedatováno, cit. 2024) tvrdí, že exekučním titulem mohou být: rozsudek nebo platební rozkaz, rozhodčí nález, nebo výkaz nedoplatků sociálního a zdravotního pojištění.

Exekutor má několik možností, jakým způsobem může exekuci provést. Způsoby může i kombinovat. Především může zabavit peněžní prostředky na účtech dlužníka, prodat majetek dlužníka a nařídit srážky z dlužníkovy mzdy. Důležité je zmínit, že i přes zmíněné možnosti, jimiž exekutor disponuje, se musí řídit zákonem a v každém případě jsou výjimky, které dlužníkovi zabavit nemůže (Portál Justice.cz, nedatováno, cit. 2024).

Insolvence

Insolvence je stav, kdy dlužník není schopen splatit svých závazků, zároveň je to proces oddlužení, probíhající v rámci insolvenčního řízení. Dlužník se v takovém případě nachází v platební neschopnosti, jiným slovem v úpadku, nebo hrozí, že se do úpadku dostane (Kurzy.cz, 2024). Hlavním cílem je oddlužení dlužníka a co nejvíce uspokojit věřitele (Česká spořitelna, nedatováno, cit. 2024). Pro oddlužení je nutné splnit určité podmínky, ty se liší pro fyzické a právnické osoby. Pro potřeby textu se bavíme pouze o fyzických osobách, které jako jediné mohou být zatíženy dluhy ze spotřebitelských úvěrů. Na rozdíl od exekuce musí mít dlužník nesplacené závazky vůči dvěma a více věřitelům (Registr Dlužníků, 2024), a navíc není platebně schopný dostát těmto závazkům.

Existují dvě možnosti řešení insolvence. Prvním případem je konkurs, při němž v případě, že dlužník nemá dostatek prostředků v dostání svých závazků, je prodán jeho majetek, z něhož je výtěžek použit k uspokojení věřitelů. Druhým případem je oddlužení, neboli osobní bankrot, pomocí nějž se dlužník může zbavit části dluhů, pokud splní určité podmínky. Tyto podmínky se liší na základě toho, jestli se jedná o rychlé nebo pomalejší oddlužení, kdy dlužník musí

během třech, respektive pěti let, splatit alespoň 60 % dlužné částky (Moneta, nedatováno, cit. 2024).

2.2 Reálné parametry na trhu

Jak vyplývá z textu, jednotlivé parametry vždy odráží několik věcí: typ spotřebitelského úvěru, společnost poskytující spotřebitelský úvěr, charakteristika žadatele o spotřebitelský úvěr (a jeho bonita), ekonomická situace, a další.

Určitá období tak mohou odrážet určité trendové charakteristiky, které mohou poskytovat přehledné informace například pro potřeby porovnání jednotlivých parametrů u konkrétních produktů. Jinými slovy, je typické, pokud se například snaží centrální banka snížit množství peněz v ekonomice, kvůli čemuž zvýší základní úrokové sazby, pak nelze očekávat, že úrokové sazby u spotřebitelských úroků budou objektivně nízké. Stejně tak jako je typické, že jednotlivé poplatky, které jsou institucemi vyměřeny a jimiž jsou spotřebitelské úvěry zatíženy, nebudou mít typicky v konkurenčním prostředí příliš vysoké výkyvy (není-li pro to pádný důvod), protože instituce s příliš vysokými poplatky by v konkurenčním prostředí patrně tolik neprospívala.

V rámci porovnání budou instituce rozděleny na dvě skupiny, tedy bankovní a nebankovní společnosti, s licencí od České národní banky poskytovat spotřebitelské úvěry. Důvodem pro takovéto rozdělení je především rozdíl v samotné podstatě a principu podnikání daných společností. Tyto informace mají také za cíl posloužit jako odrazový informační můstek pro praktickou část, tedy k získání tržního přehledu.

Zároveň je důležité znovu zopakovat fakt, že zmíněné trendy nemohou zahrnovat individuální podmínky, které závisí na samotném backgroundu klienta, jeho bonity a typu spotřebitelském úvěru. Veškeré parametry jsou pouze orientační, na základě internetových stránek daných bank a jejich kalkulačů. Tyto kalkulačory ale mají podstatnou výhodu, že jsou objektivní, protože reálná data lze získat pouze po analýze klienta, tudíž hodnoty by nebyly standardizované (každá instituce může mít jiný model pro hodnocení žadatele).

2.2.1 Parametry na bankovním trhu

Bank s licencí od České národní banky k poskytování spotřebitelských úvěrů je mnoho, vyberu proto pouze tři největší banky dle bilanční sumy, tedy Českou spořitelnu (ČSAS), Československou obchodní banku (ČSOB) a Komerční Banku (KB) (peníze.cz, 2024).

V tabulce níže jsou porovnány spotřebitelské úvěry u České spořitelny s různými dobami splatnosti a částkami. V kalkulatoru, který banka na svých stránkách nabízí se vypočtená částka, kterou klient včetně jistiny bance zaplatí, liší od ručně vypočtené částky:

(splatnost · splátka).

Tento rozdíl je v tabulce zahrnut. Pro každou částku jsou zvoleny dvě různé doby splatnosti, tedy 24 a 48 měsíců. Důvodem pro zahrnutí i 47 měsíců je, že v případě že klient řádně splácí, je mu jedna splátka odpuštěna, což klientovi zlevní spotřebitelský úvěr a zkrátí dobu splatnosti. Z tabulky níže je patrné, že se při delší době splatnosti klientovi sníží úroková sazba a RPSN, nicméně přesto zaplatí ve finále více, aby bance vykompenzoval delší absenci finančních prostředků. Zároveň se úroková sazba a RPSN snižuje čím je poskytnutý úvěr vyšší.

Tabulka 2: Příklad úvěru u České spořitelny

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky (Kč)	Celkem splátky přepočtené (Kč)	Rozdíl (Kč)
50 000	24	4 700	8,91	9.43	55 121	55 128	-7
50 000	47	1 252	8.4	8.47	58 844	58 844	0
50 000	48	1 252	8.91	9.43	60 065	60 096	-31
100 000	24	4 496	6.91	7.24	107 887	107 904	-17
100 000	47	2 405	6.27	6.26	113 035	113 035	0
100 000	48	2 405	6.91	7.24	115 412	115 440	-28
200 000	24	8 991	6.91	7.24	215 777	215 784	-7
200 000	47	4 810	6.27	6.26	226 070	226 070	0
200 000	48	4 810	6.91	7.24	230 825	230 880	-55
500 000	24	22 356	6.41	6.71	536 527	536 544	-17
500 000	47	11 902	5.73	5.71	559 394	559 394	0
500 000	48	11 902	6.41	6.7	571 265	571 296	-31

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulatoru ze stránek České spořitelny

Druhou porovnávanou bankou je ČSOB, kde jsem nastavil stejné podmínky jako u přechozí banky. Kalkulátor banky nenabízí výpočet celkové zaplacené částky, ta je dopočítána vzorečkem (*splatnost · částka*). Kalkulátor nemění úrokovou sazbu a RPSN při změně doby splatnosti, pouze při změně výše úvěru. Z grafu je patrné, že spotřebitelský úvěr je dražší u Československé obchodní banky oproti České spořitelně.

Tabulka 3: Příklad úvěru u Československé obchodní banky

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky (Kč)
50 000	24	2 372	12.8	13.56	56 928
50 000	48	1 336	12.8	13.56	64 128
100 000	24	4 729	12.46	13.2	113 496
100 000	48	2 656	12.46	13.2	127 488
200 000	24	9 302	10.79	11.34	223 248
200 000	48	5 149	10.79	11.34	247 152
500 000	24	22 639	8.11	8.42	543 336
500 000	48	12 232	8.11	8.42	587 136

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulátoru ze stránek ČSOB

Komerční banka nabízí zdánlivě nejvýhodnější podmínky. Ve svém kalkulátoru má ovšem podobný problém s vypočtenou celkovou částkou, která nesedí do vzorce:

(*splatnost · částka*).

V některých případech je už rozdíl významný, a může být pro spotřebitele matoucí.

Tabulka 4: Příklad úvěru u Komerční banky

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky (Kč)	Celkem splátky přepočtené (Kč)	Rozdíl (Kč)
50 000	24	2 396	9.9	10.36	55 304.45	57 504	-2 199.55

50 000	48	1 288	9.9	10.37	60 725.28	61 824	-1 098.72
100 000	24	4 682	7.5	7.76	107 982.7	112 368	-4 385.3
100 000	48	2 463	7.5	7.77	116 020.78	118 224	-2 203.22
200 000	24	9 363	7.5	7.76	215 967.1	224 712	-8 744.9
200 000	48	4 925	7.5	7.77	232 049.01	236 400	-4 350.99
500 000	24	22 821	4.9	5.01	525 886.06	547 704	-21 817.94
500 000	48	11 714	4.9	5.01	551 547.92	562 272	-10 724.08

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulátoru Komerční banky

Žádná z bank neúčtuje žádné poplatky, nicméně v RPSN je mimo jiné zahrnuto pojištění.

Jako nejdražší banka vychází ČSOB, nicméně důležité je zmínit, že při navýšení jistiny úroková sazba významně klesá a nakonec se přibližuje ke konkurenčním bankám. Podstatné ale je, že při vyšších půjčených částkách je obvyklé snížení veškerých úroků a RPSN, proto se může u bank pohybovat i kolem 5 %.

2.2.2 Parametry na nebankovním trhu

I přesto, že se tato práce zabývá především bankovním trhem, nebankovní trh je také významný svou velikostí, a proto považuji za nutné pro porovnání ilustrovat i produkty těchto institucí. Z nebankovních institucí jsem také vybral největší a nejznámější nebankovní instituce s licenci od České národní banky k poskytování spotřebitelských úvěrů. Jmenovitě jde o Home Credit, člena skupiny PPF, dále o Provident a Cofidis.

První zmiňovaný, Home Credit, nemá vždy možnost zvolit dobu splatnosti jako u předchozích institucí. Navíc nenabízí úvěr ve výši 500 000 Kč. RPSN a úrokovou sazbu nabízí pouze v ilustrativním příkladu, proto se při změně doby splatnosti nemění. Navíc v tomto ilustrativním příkladu uvádí jinou hodnotu celkových splátek než v kalkulátoru.

Tabulka 5: Příklad úvěru u Home Creditu

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky A (Kč)	Celkem splátky B (Kč)
50 000	24	2 500	15.9	17.1	58 184	54 307
50 000	49	1 400			67 764	
100 000	23	5 000	13.9	14.8	113 924	107 530
100 000	54	2 500			134 400	
200 000	24	9 500	11.9	12.6	224 630	212 892
200 000	46	5 500			248 265	

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulatoru Home Creditu

Další instituce, Cofidis, nenabízí u úvěru 50 000 Kč dobu splatnosti 48 měsíců. Z tabulky níže je patrné, že Cofidis má poměrně vysoké úrokové sazby při nižších objemech spotřebitelských úvěrů, nicméně při vyšších objemech úroková sazba i RPSN klesají a konkurují dokonce i výše zmíněným bankám.

Tabulka 6: Příklad úvěru u Cofidis

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky (%)
50 000	24	2 705	29.9	29.9	64 922
50 000	42	1 850	29.9	29.9	77 700
100 000	24	4 749	12.9	13.69	113 976
100 000	48	2 678	12.9	13.69	128 544
200 000	24	9 312	10.9	11.46	223 488
200 000	48	5 159	10.9	11.46	247 632
500 000	24	22 590	7.9	8.19	542 160
500 000	48	11 949	6.9	7.12	573 552

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulatoru Cofidis

Posledním reprezentantem nebankovní instituce je společnost Provident. Ta nabízí především úvěry menších objemů a doba splatnosti není flexibilně nastavitelná. Úroková sazba je neměnná, liší se pouze RPSN. Úroková sazba a RPSN u této instituce jsou nejvyšší ze všech modelových příkladů zde uvedených.

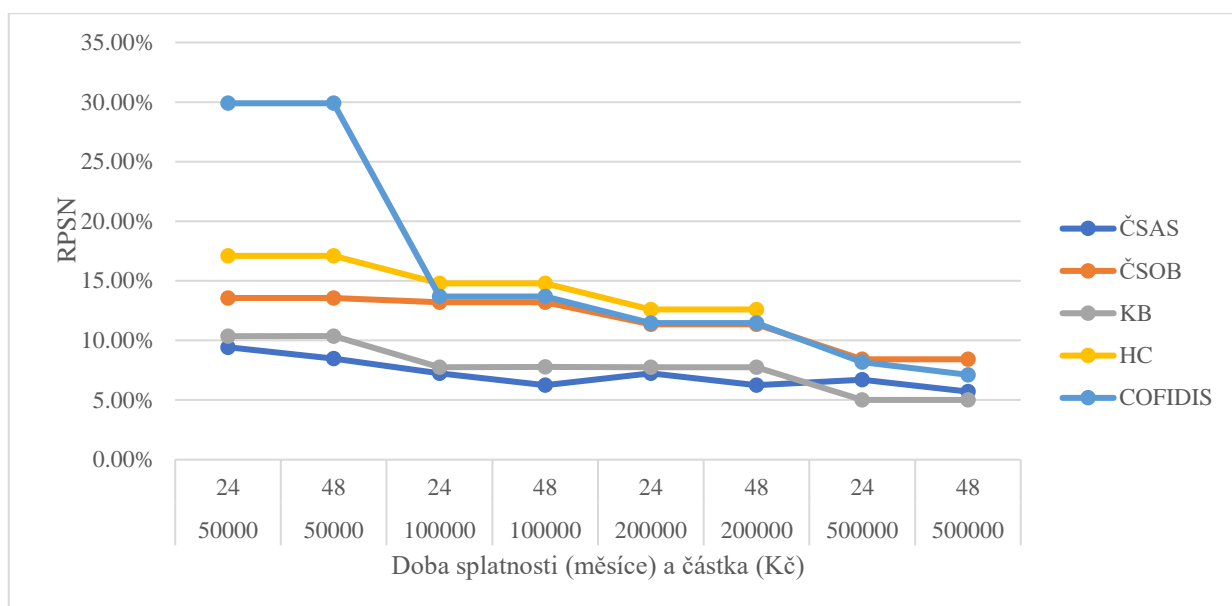
Tabulka 7: Příklad úvěru u Providentu

Jistina (Kč)	Splatnost (měsíců)	Splátka (Kč)	Úroková sazba (%)	RPSN (%)	Celkem splátky (Kč)
50 000	8	8 235	69	114.63	65 879
50 000	25	3 903	69	100.71	97 573
50 000	36	3 377	69	98.83	121 564
100 000	8	16 208	69	104.95	129 657
100 000	25	7 722	69	98.14	193 045
100 000	26	6 696	69	97.22	241 028

Zdroj: Vlastní zpracování dle kalkulátoru Providentu

Ze zmíněných příkladů se zdá, že úrokové sazby jsou na nebankovním trhu obvykle vyšší než u reprezentantů na bankovním trhu.

Na následujícím grafu je patrné, jak vysoká jsou jednotlivá RPSN u porovnávaných institucí. Vynechané jsou produkty od společnosti Provident, poněvadž s RPSN kolem 100 % se jedná o odlehlou hodnotu, kterou nemá smysl porovnávat, a zároveň jsou zmíněné produkty odlišné od ostatních. Zároveň na grafu lze vidět, že Home Credit na grafu končí u 200 000 Kč, důvodem je, že společnost nenabízí úvěry ve výši 500 000 Kč.

Obrázek 3: Srovnání RPSN u institucí dle splatnosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z předchozích tabulek

Co se týče samotného porovnání produktů, nejnižší RPSN mají úvěry od České spořitelny a Komerční banky, kdy rozdíly mezi nimi jsou velice nízké. Druhou skupinou je Československá obchodní banka, Home Credit, ale také Cofidis, který mimo úvěru v hodnotě 50 000 Kč konkuruje těmto institucím, a při vyšším objemu úvěru se stává dokonce podobně výhodným jako úvěry od České spořitelny a Komerční banky. Z grafu je také patrný klesající trend s vyšším objemem úvěru a v mnohých případech i s delší dobou splatnosti.

2.2.3 Rozdíl RPSN mezi bankovními a nebankovními institucemi

Žadatel o úvěr se musí při výběru produktu rozhodovat na základě mnoha kritérií a parametrů, což také bylo zmíněné dříve v této práci. Jedním z nejdůležitějších parametrů je RPSN, protože pomocí něj lze snadno určit, kolik klient celkem poskytovateli úvěru zaplatí, a tedy jak je úvěr drahý. Jeho důležitost podtrhuje i fakt, že veškeré tyto informace jsou ze zákona povinny RPSN zveřejňovat. Z předchozích příkladů se nabízí otázka, jestli je RPSN vyšší u bankovních, nebo nebankovních institucí a zdali je možné takovou věc generalizovat. Při pohledu na jednotlivé produkty se může zdát, že často u nebankovních institucí je RPSN vyšší, nicméně také bylo z grafu a příkladů patrné, že u některých nebankovních institucí jsou tyto vysoké hodnoty postupně na základě určitých kritérií vyrovnány, a že konkurují bankovním institucím.

V následujících dvou tabulkách jsou data z online kalkulačků jak bankovních, tak nebankovních společností. Tentokrát se ale jedná o všechny instituce, které mají licenci k poskytování spotřebitelských úvěrů, a které splnily následující podmínky:

- mají online kalkulačtor pro ilustrativní výpočet úvěru,
- poskytují bezúčelové spotřebitelské úvěry,
- kalkulačtor umožňuje zadat částku 100 000 Kč,
- kalkulačtor umožňuje zadat doby splatnosti 12 a 24 měsíců (nebo podobné).

Tabulka 8: Data nebankovních institucí

Jméno společnosti	Částka (Kč)	Splatnost (měsíce)	RPSN (%)
Acema credit	100 000	12	9.69
Acema Credit	100 000	24	9.69
Asisteam	100 000	12	48.59
Asisteam	100 000	24	31.84
CFG credit	100 000	12	213.83
Cofidis	100 000	12	13.69
Cofidis	100 000	24	13.69
Flexifin	100 000	12	43.5
Flexifin	100 000	24	40.35
HomeCredit	100 000	13	14.8
HomeCredit	100 000	23	14.8
Provident	100 000	14	100.68
Provident	100 000	25	98.14
Tommi Stachi	100 000	12	24.72
Tommi Stachi	100 000	24	25.71
Zonky	100 000	12	7.77
Zonky	100 000	24	6.04

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z kalkulačtorů daných institucí

Na grafu níže jsou reprezentanti z řad bankovních institucí poskytující spotřebitelské úvěry. Z tabulky je zřejmé, že se v tabulce u bank nenachází tolik odlehlých hodnot jako v předchozí tabulce, kde jsou reprezentanti nebankovních společností.

Tabulka 9: Data bankovních institucí

Jméno společnosti	Částka (Kč)	Splatnost (měsíce)	RPSN (%)
Airbank	100 000	12	7.66
Airbank	100 000	24	7.66
Česká spořitelna	100 000	12	7.24
Česká spořitelna	100 000	24	7.24
ČSOB	100 000	12	13.9
ČSOB	100 000	24	13.2
Komerční banka	100 000	12	7.75
Komerční bank	100 000	24	7.76
mBank	100 000	12	5.11
mBank	100 000	24	5.11
Moneta Money bank	100 000	24	4.79
Partners banka	100 000	12	8.28
Partners banka	100 000	24	8.28
Raiffeisenbank	100 000	12	7.13
Raiffeisenbank	100 000	24	7.13
Trinity bank	100 000	12	4.07
Trinity bank	100 000	24	4.09
Unicredit bank	100 000	12	7.4
Unicredit bank	100 000	24	6.03

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z kalkulatorů daných společností

Průměrné RPSN u bank je 7.36 %, zatímco u nebankovních institucí je průměrné RPSN 42.21 %. Je však třeba brát v potaz, že u nebankovních institucí je několik odlehklých hodnot, které průměrné RPSN zvyšují. To dokazuje rozptyl, který je u bank 0.000662301 a u nebankovních institucí 0.312969538. Směrodatná odchylka u bank je 0.0257352 a u nebankovních institucí 0.527202081.

Na základě informací testujeme dvě hypotézy:

H_0 : RPSN u nebankovních institucí není vyšší než u bank

H_A : RPSN u nebankovních institucí je vyšší než u bank

Pro zvolení správného testu je nejdříve nutné zjistit, jsou-li data normálně rozdělena. Šikmost u bank vyšla 1.341004478 (pro normalitu -2 až 2) a špičatost 2.30872881 (pro normalitu 1 až 5), což naznačuje, že by s normalitou nemusel být problém. U nebankovních institucí vyšla šikmost 2.501460334 (pro normalitu -2 až 2) a špičatost 6.917680453 (pro normalitu 1 až 5), což naznačuje, že data nejsou normálně rozdělena. Kvůli nesplnění předpokladu normality je pro testování hypotézy použit neparametrický test, konkrétně Mann-Whitney U test. Dle tabulky níže jsou hodnoty RPSN spojeny a označeny podle toho, jedná-li se o bankovní (B) či nebankovní (N) instituci. Data jsou také seřazena a je jim přiřazeno průměrné pořadí, které zohledňuje rovnost hodnot.

Tabulka 10: Průměrné pořadí dle RPSN

RPSN	Banka/Nebanka	Pořadí
0.0407	B	1
0.0409	B	2
0.0479	B	3
0.0511	B	4.5
0.0511	B	4.5
0.0603	B	6
0.0604	N	7
0.0713	B	8.5
0.0713	B	8.5
0.0724	B	10.5
0.0724	B	10.5
0.074	B	12
0.0766	B	13.5
0.0766	B	13.5
0.0775	B	15
0.0776	B	16
0.0777	N	17
0.0828	B	18.5

0.0828	B	18.5
0.0969	N	20.5
0.0969	N	20.5
0.132	B	22
0.1369	N	23.5
0.1369	N	23.5
0.139	B	25
0.148	N	26.5
0.148	N	26.5
0.2472	N	28
0.2571	N	29
0.3184	N	30
0.4035	N	31
0.435	N	32
0.4859	N	33
0.9814	N	34
1.0068	N	35
2.1383	N	36

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z kalkulátorů

Dle následujícího vzorce lze vypočítat U hodnotu pro bankovní (U_b) a nebankovní (U_n) instituce.

$$U_b = n_1 \cdot n_2 + \frac{n_1(n_1 + 1)}{2} - R_b \quad (2)$$

Kde:

U_b = U bankovní instituce

n_1 = Počet hodnot u bank

n_2 = Počet hodnot u nebankovních institucí

R_b = součet pořadí pro bankovní instituce

Stejně u nebankovní instituce:

$$U_n = n_1 \cdot n_2 + \frac{n_2(n_2 + 1)}{2} - R_n \quad (3)$$

Kde:

U_n = U nebankovní instituce

n_1 = Počet hodnot u bank

n_2 = Počet hodnot u nebankovních institucí

R_n = součet pořadí pro nebankovní instituce

Tímto vychází U_b hodnota 23 a U_n hodnota 300

Dále je dle následujících dvou vzorců spočítán průměr a směrodatná odchylka. Z těchto hodnot je pak možné vypočítat z-skóre.

Průměr:

$$\mu_U = \frac{n_B \cdot n_N}{2} = \frac{19 \cdot 17}{2} = 161.5 \quad (4)$$

Směrodatná odchylka:

$$\sigma_U = \sqrt{\frac{n_B \cdot n_N \cdot (n_B + n_N + 1)}{12}} = \sqrt{\frac{19 \cdot 17 \cdot (37)}{12}} = 31.56 \quad (5)$$

Z-skóre:

$$z = \frac{U_B - \mu_U}{\sigma_U} = \frac{6 - 161.5}{31.56} = -5.43 \quad (6)$$

Poté lze již jednoduše vypočítat p hodnotu pomocí funkce v MS Excel (norm.s.dist), kde je zadána hodnota Z-skóre.

$$p = P(Z \leq -5.43) \approx 0.00000570088 \text{ (jednostranný test)}$$

Z výsledku je jasné, že p hodnota je extrémně malá, tedy je pouze 0.0000057% šance, že na hladině významnosti 0.05, bychom získali takový výsledek náhodou. Zamítáme tedy nulovou hypotézu, přijímáme alternativní a **výsledkem tedy je, že RPSN u nebankovních institucí je výrazně vyšší než u bankovních institucí.** Tím je potvrzeno tvrzení i statisticky, ne pouze domněnkou na základě vizualizace dat.

2.2.4 Vliv doby splatnosti na RPSN u spotřebitelských úvěrů

Stejně tak se nabízí otázka, jestli doba splatnosti, tedy jak dlouho klient hodlá úvěr splácet, má vliv (ať už pozitivní, tak negativní), na výši RPSN, což ovlivňuje cenu úvěru. Tato otázka je důležitá, poněvadž může ovlivnit klientovo chování, na základě jeho vlastních úvah a výpočtů. Na předchozích datech je zřejmé, že se skutečně RPSN u různých dob splatnosti nějakým způsobem liší, co ale nelze z dat vyčíst, je statistická významnost a směr těchto změn, tedy jestli se RPSN s delší dobou splatnosti zvyšuje, či snižuje. Nejdříve otestujeme hypotézy, a případný

směr vypočítáme v případě, že nulová hypotéza nebude zamítnuta. V opačném případě by tento směr nemělo smysl zjišťovat.

H_0 : RPSN se mezi kratší a delší dobou splatnosti neliší

H_A : RPSN se mezi kratší a delší dobou splatnosti liší

Z předchozího příkladu, kde byla použita stejná data, víme, že data nejsou normálně rozdělená. Z tohoto důvodu je nutné provést neparametrický test, vzhledem k tomu, že ke každému produktu u každé instituce je kombinace vždy dvou dob splatnosti, je vhodné použít párový Wilcoxonův test. Pokud v některých případech byla u produktu (instituce) pouze jedna doba splatnosti, což znamená že nebyla v páru, byla z datového souboru vyloučena (případ u dvou institucí). Daný pár jsem zařadil do dvou sloupců (RPSN kratší a RPSN delší), čímž jsou ignorovány drobné rozdíly, pokud například společnost nenabízí úvěr při době splatnosti 12 ale 13 měsíců. Toto by nemělo narušit spolehlivost dat, vzhledem k nízkým rozdílům a stejnému principu výpočtu. Následně ve čtvrtém sloupci je od RPSN s delší dobou splatnosti odečteno RPSN s kratší dobou splatnosti. Kde byl rozdíl nulový, byla hodnota vymazána. Buňky, kde je hodnota nulová a nerelevantní pro výpočty jsou označeny **X**. V dalším sloupci byla vypočtena absolutní hodnota, dále tabulka zobrazuje pořadí hodnot v absolutní hodnotě a poslední sloupec (Absolutní hodnota dle směru), má přiřazeno k dané absolutní hodnotě znaménko dle podmínky:

- když $[RPSN(\text{delší}) - RPSN(\text{kratší})] < 0$ pak - [Absolutní hodnota] jinak [Absolutní hodnota].

Tabulka 11: RPSN dle doby splatnosti

Produkt	RPSN (kratší)	RPSN (delší)	RPSN (delší) - RPSN (kratší)	Absolutní hodnota rozdílu	Pořadí absolutní hodnoty rozdílu	Absolutní hodnota dle směru
ACEMA	9.69%	9.69%	X	X	X	X
Asisteam	48.59%	31.84%	-16.75%	0.1675	9	-9
Cofidis	13.69%	13.69%	X	X	X	X
FlexiFin	43.50%	40.35%	-3.15%	0.0315	8	-8
HomeCredit	14.80%	14.80%	X	X	X	X
Provident	100.68%	98.14%	-2.54%	0.0254	7	-7
Tommi Stachi	24.72%	25.71%	0.99%	0.0099	4	4
Airbank	7.66%	7.66%	X	X	X	X
ČSAS	7.24%	7.24%	X	X	X	X
ČSOB	13.90%	13.20%	-0.70%	0.007	3	-3
KB	7.75%	7.76%	0.01%	0.0001	1	1

mBank	5.11%	5.11%	X	X	X	X
Partners banka	8.28%	8.28%	X	X	X	X
Raiffeisenbank	7.13%	7.13%	X	X	X	X
Trinity bank	4.07%	4.09%	0.02%	0.0002	2	2
Unicredit bank	7.40%	6.03%	-1.37%	0.0137	5	-5
Zonky	7.77%	6.04%	-1.73%	0.0173	6	-6

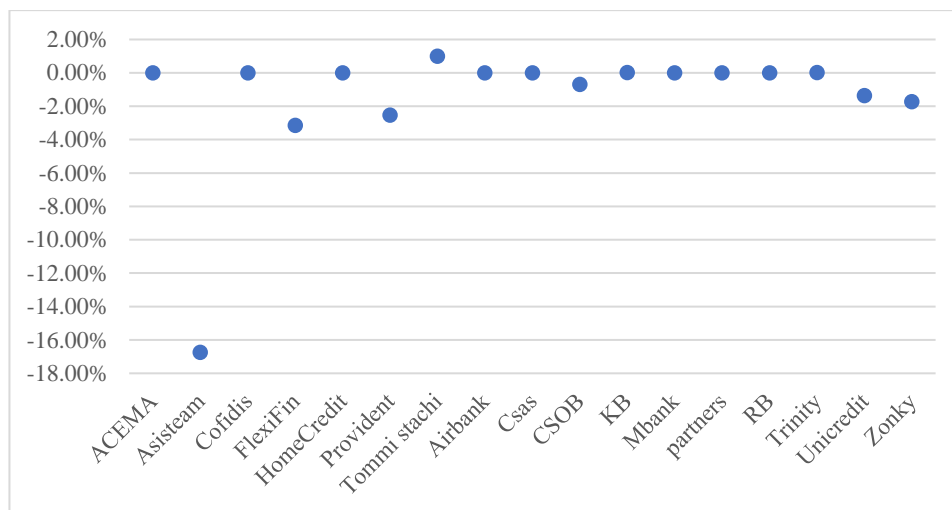
Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě pořadí je nutné jednotlivé hodnoty sečíst na základě toho, jsou-li kladné či záporné. Jinými slovy nejdříve sečteme všechna kladná pořadí a následně všechna záporná pořadí. Hodnoty musí být v absolutních hodnotách, níže je absolutní hodnota uvnitř kulatých závorek:

- součet kladných pořadí: 7 (7),
- součet záporných pořadí: -38 (38).

Menší z výše zmíněných hodnot je hodnotou W statistiky. Ta je porovnána s kritickou hodnotou Wilcoxonova testu na zvolené hladině významnosti, v konkrétním případě $\alpha = 0.05$ pro $n = 9$ (n je počet nenulových rozdílů, tedy 4. sloupec tabulky výše). Kritická hodnota dle tabulek pro Wilcoxonův test vychází 5.5, takže $W < p(0.05)$, díky čemuž nezamítáme nulovou hypotézu (H_0 : Mezi dobou splatnosti a výší RPSN není závislost).

Byť se tedy na první pohled mohlo zdát, že RPSN dle daných dat je ovlivněna dobou splatnosti, vybraný test neprokázal statistickou významnost tohoto jevu. Je nutné brát v potaz úskalí a důvody, kterými to může být zapříčiněno. Především může být na vině relativně malé množství dat, a nepřesné informace poskytované v kalkulátorech společností. Kalkulátory však jsou jediná možnost, jak subjektivně dané parametry porovnat, protože jako jediné nezahrnují individuální podmínky stanovené pro klienta (jeho bonitní historie, příjem a další dříve zmíněná kritéria). V grafu níže je ilustrována změna RPSN dle doby splatnosti u jednotlivých institucí.

Obrázek 4: Porovnání rozdílů v RPSN dle splatnosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf ilustruje nesystematičnost a nejednoznačnost hodnot, některé jsou kladné, jiné záporné, některé nulové a některé nezvykle velké. To může ilustrovat proč statistický test vyhodnotil dané změny jako statisticky nevýznamné.

2.3 Shrnutí a doporučení

Tato kapitola byla zaměřena především na samotné parametry spotřebitelských úvěrů a konkrétně na jejich hodnoty a aktuální situaci na trhu. Nejdříve byly při nastavených různých podmínkách (doba splatnosti a RPSN) porovnány produkty od třech různých institucí bankovního trhu a další tři produkty od různých institucí nebankovního trhu. Výběr bank byl dle jejich bilanční sumy vzestupně, nebankovních institucí dle velikosti a popularity. Porovnané hodnoty na první pohled ukázaly, že produkty nebankovních institucí mají vyšší RPSN. Zároveň také, že RPSN se s delší dobou splatnosti snižuje. Po grafickém znázornění nicméně bylo také vidět, že co do výše RPSN u spousty nebankovních institucí byly tyto rozdíly s vyššími částkami a delšími dobami splatnosti vyrovnány. Komparace také ukázala na některé nedostatky bankovních kalkulátorů, jako nejasné některé hodnoty, nebo chybějící údaje. Kalkulátor byl však stále preferovanou volbou, poněvadž jako jediný poskytuje objektivní hodnoty, neovlivněny bonitou klienta.

Tato zjištění dala podklad pro možné hypotézy, které následně byly otestovány. První hypotéza zkoumala, je-li RPSN u nebankovních institucí vyšší, než u bankovních. Test prokázal, že skutečně u nebankovních institucí klient musí očekávat vyšší RPSN než u bank. Druhá hypotéza měla za cíl zjistit, jestli při vyšší době splatnosti je RPSN nižší. Test nicméně neprokázal, že by taková hypotéza měla být potvrzena. Toto zjištění není na první pohled zřejmé, nicméně test

ukázal, že změny nejsou natolik systematické a významné, abychom skutečně mohli říci, že RPSN je s větší dobou splatnosti nižší. Důvodem pro takový výsledek mohou být nepřesná data z kalkulátorů, to však nijak nesnižuje hodnotu testu, poněvadž tyto hodnoty jsou veřejně dostupné a považovány za reprezentativní.

Doporučení na základě výsledků zjištěných komparací a následným testováním hypotéz pro potenciální žadatele o spotřebitelský úvěr je, aby si dobře rozmysleli, u které instituce o spotřebitelský úvěr zažádají. Obecně mohou žadatelé očekávat nižší RPSN u bankovních institucí, nicméně jsou i nebankovní instituce, které mohou mít RPSN srovnatelné, nebo dokonce nižší. Je pochopitelné, že pro nízko bonitní klienty může být náročnější získat spotřebitelský úvěr u bankovních institucí, nebo obecně u nebankovních institucí které bonitu posuzují přísněji, a že se tímto může klient uchýlovat k výběru institucí, mající výrazně vyšší RPSN. V takovém případě je ale na zamyšlenou, jestli je skutečně pro klienta daný spotřebitelský úvěr důležitý, a jestli je ho schopný splácet, případně jestli cena za tento úvěr je výhodná při porovnání užitku z tohoto úvěru. Potenciální doporučení je i pro samotné instituce, které by měly dbát na přehlednost a správnost svých kalkulátorů a to i při změně parametrů a hodnot.

ZÁVĚR

V práci jsou teoreticky vymezeny spotřebitelské úvěry, jejich charakteristika, a také další termíny důležité v daném kontextu. Následně je v práci popsán úvěrový proces, parametry spotřebitelských úvěrů, jmenovitě: úroková sazba, RPSN, doba splatnosti a poplatky. V práci je také charakterizován trh se spotřebitelskými úvěry v České republice a popsáno, jak se liší bankovní a nebankovní trh.

První část práce má především za cíl seznámit čtenáře se základními a především teoretickými pojmy, mnohdy ilustrovanými na reálných příkladech, a obecně poskytnout co nejvíce relevantních informací důležitých k základní orientaci na trhu se spotřebitelskými úvěry. Tyto informace může využít i potenciální žadatel, který díky této práci, a především této první části práce získá dostatek informací, pro snazší orientaci při výběru vhodné instituce a především vhodného produktu.

Druhá část práce zkoumá jednotlivé parametry, které jsou hlavní náplní práce. Na základě dat získaných z online kalkulačtorů společností je provedena komparace produktů třech největších představitelů bankovního a třech nebankovního trhu. Tato komparace poskytuje reprezentativní charakteristiky, které tyto parametry popisují. Také říkají, že nebankovní instituce v některých případech mají vyšší RPSN, která se ale v některých případech s vyšší dobou splatnosti a vyšší vypůjčené částce snižují, a konkurují i institucím s nejnižšími RPSN.

Na základě druhé části a na základě domněnek a informací získaných v této části jsou zformulovány hypotézy, které nabízejí generalizaci a potenciální ověření či zamítnutí daných úvah. První hypotéza zkoumala, jestli je RPSN obecně vyšší u nebankovních institucí oproti bankovním institucím. Na základě dat od všech bankovních a nebankovních institucí poskytujících spotřebitelské úvěry dle povolení od ČNB a splňující další (v dané kapitole zmíněné) podmínky, je otestována hypotéza pomocí vhodného statistického testu (Mann-Whitney U test). Nulová hypotéza je zamítnuta, čímž je přijata hypotéza alternativní, tedy výsledkem je, že RPSN u nebankovních institucí je skutečně vyšší než u bankovních.

V práci je také zformulována druhá hypotéza relevantní k předchozím částem, tedy že: Mezi dobou splatnosti a výší RPSN není závislost. Stejná data použita u předchozí hypotézy jsou v tomto případě očištěna, a následně opět otestována s použitím vhodného statistického testu (Wilcoxonův párový test). Tato hypotéza nebyla zamítnuta, tedy doba splatnosti na RPSN vliv

nemá, a to i přesto, že na první pohled data ukazují, že k nějakým změnám dochází. Důvodem může být relativně malý vzorek dat, nebo nepřesnosti v kalkulátorech daných společností.

Cíl práce byl splněn, práce může být přínosná at' už laické, tak i odborné veřejnosti, a to i při praktickém využití v případném procesu výběru spotřebitelského úvěru. Práce nejen shrnuje dosavadní poznatky, ale také přináší nové, a to především díky hypotézám. Možná úskalí práce mohou spočívat v samotné kvalitě dat, a stejně tak v jejich množství. Ne každá instituce má kalkulátor, na základě kterého by bylo možné data získat, a ne všechny instituce mající tento kalkulátor nabízejí spotřebitelské úvěry ve vyšších hodnotách potřebných pro výzkum. Otázkou také zůstává, jak jsou data z kalkulátorů odpovídající, u některých z nich chyběly některé funkce, informace, či nepůsobily dojem, že poskytují veškeré informace zcela přesně. Z toho vyplývá, že v dnešní technologické době by banky měly na této technologii zapracovat, aby nejen nepůsobila dojem, že nefunguje zcela přesně, ale mnohdy by mohla poskytovat i více informací.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] American Bankers Association. *Avoid Abusive and Illegal Lending*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.aba.com/advocacy/community-programs/consumer-resources/protect-your-money/avoid-predatory-lending-scams>. [cit. 2024-12-02].
- [2] Banky.cz. *Co je to Individuální sazba*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.banky.cz/slovník/individualni-sazba/>. [cit. 2024-12-02].
- [3] Banky.cz. *Co je to Úvěrová smlouva*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.banky.cz/slovník/uverova-smlouva/>. [cit. 2024-12-02].
- [4] Banky.cz. *Jak porozumět kontokorentu (povolenému debetu) Zdroj: <https://www.banky.cz/clanky/jak-porozumet-kontokorentu-povolenemu-debetu/?ref=copy>*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.banky.cz/clanky/jak-porozumet-kontokorentu-povolenemu-debetu/>. [cit. 2024-11-07].
- [5] Banky.cz. *Výpočet bonity? Roli hrají příjmy, výdaje i vaše pohlaví*. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.banky.cz/clanky/vypocet-bonity-rol-i-hraji-prijmy-vydaje-i-vase-pohlavi/>. [cit. 2024-12-02].
- [6] ČERNOHORSKÝ, Jan. *Finance: od teorie k realitě*. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-2215-8.
- [7] Česká národní banka. *Co je ukazatel RPSN?* Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-je-ukazatel-RPSN/>. [cit. 2024-12-02].
- [8] Česká národní banka. *Co to jsou nominální a reálné úrokové sazby*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-jsou-nominalni-a-realne-urokove-sazby/>. [cit. 2024-12-02].
- [9] Česká spořitelna. *Co je to insolvence*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/financni-slovník/insolvence>. [cit. 2024-12-02].
- [10] Český institut finanční odpovědnosti. *Základní vlastnosti hypotečních úvěrů III: Fixace vs. plovoucí sazba*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.cifo.cz/zakladni-vlastnosti-hypotecnich-uveru-iii-fixace-vs-plovouci-sazba/>. [cit. 2024-12-02].
- [11] Člověk v Tísni. *Člověk v tísní srovnal mikropůjčky a varuje před náklady na prodlužování půjčky*. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/clovek-v-tisni-srovnal-mikropujcky-a-varuje-pred-naklady-na-prodluzovani-pujcky-5174gp>. [cit. 2024-11-07].

- [12] Člověk v tísní. *Dluhová past při výkonu trestu odnětí svobody*. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/dluhova-past-pri-vykonu-trestu-odneti-svobody-4652gp>. [cit. 2024-12-02].
- [13] Člověk v tísní. *Exekuce v roce 2024: Jak probíhá, jak je možné ji zastavit a co všechno může exekutor zabavit*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/exekuce-8100gp>. [cit. 2024-12-02].
- [14] *Dluhová past: Na co si dát pozor a jak z ní ven*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/blog/bezpecnost-dluhova-past-na-co-si-dat-pozor-a-jak-z-ni-ven>. [cit. 2024-12-02].
- [15] DVOŘÁK, Petr; MÁLEK, Jiří a RADOVÁ, Jarmila. *Finanční matematika pro každého*. 8. rozšířené vydání. Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4831-3.
- [16] Evropská centrální banka. *Co jsou to úrokové sazby a jaký je rozdíl mezi nominální a reálnou úrokovou sazbou?* Online. 2016. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/ecb-and-you/explainers/tell-me/html/nominal_and_real_interest_rates.cs.html. [cit. 2024-12-02].
- [17] FALTOVÁ, Nikola. *Jaké novinky přináší nový zákon o spotřebitelském úvěru*. Online. 2016. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jake-novinky-prinasi-novy-zakon-o-spotrebitelskem-uveru-103800.html>. [cit. 2024-12-02].
- [18] Finanční vzdělávání. *BANKOVNÍ REGISTR KLIENSKÝCH INFORMACÍ (BRKI)*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/uverove-registry/jake-uverove-registry-jsou-provozovany-v-ceske-republice/bankovni-registr-klientskych-informaci>. [cit. 2024-12-02].
- [19] Finanční vzdělávání. *Exekuce*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/jak-na-to/zlomove-situace/exekuce>. [cit. 2024-12-02].
- [20] Finanční vzdělávání. *Riziko protistrany - kreditní (úvěrové) riziko*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/investovani-a-financni-trhy/spotrebitel-investor-a-riziko/rizika-investovani/riziko-protistrany>. [cit. 2024-12-02].
- [21] Home Credit. *Revolvingový úvěr*. Online. Dostupné z: <https://www.homecredit.cz/slovník-pojmu/revolvingovy-uver>. [cit. 2024-11-07].
- [22] Home Credit. *Úvěrová smlouva*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.homecredit.cz/slovník-pojmu/uverova-smlouva>. [cit. 2024-12-02].
- [23] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.

- [24] Justice.cz. *Jsem v exekuci*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://justice.cz/jsem-v-exekuci>. [cit. 2024-12-02].
- [25] KAGAN, Julia, BROCK, Thomas (ed.). *What Is Consumer Credit in Financial Services?* Online. 2023. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/c/consumercredit.asp>. [cit. 2024-12-02].
- [26] KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4*.
- [27] Komerční banka. *Dokumenty k půjčkám*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/clanky/pujcky/dokumenty-k-pujckam>. [cit. 2024-12-02].
- [28] Komerční banka. *Splátkový kalendář*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/podpora/slovník/vyrazy-zacinajici-na-s/splatkovy-kalendar>. [cit. 2024-12-02].
- [29] KRAJÍČEK, Jan a PÁNEK, Dalibor. *Bankovníctví 1 - studijní materiál*. Online. 2016. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/econ/jaro2020/BPF_BAN1/BANI_-_ucebni_text_2016_PDF.pdf. [cit. 2024-12-02].
- [30] Kurzy.cz. *Insolvence 2024: insolvenční řízení, informace, kalkulačky*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/insolvence/>. [cit. 2024-12-02].
- [31] MÁLEK, Petr; OŠKRDALOVÁ, Gabriela a VALOUCH, Petr. *Osobní finance*. Brno: Munipress, 2010. ISBN 978-80-210-8178-9.
- [32] mBank. *Jak funguje kontokorent aneb vše, co potřebujete vědět o povoleném přečerpání*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/blog/post,950,jak-funguje-kontokorent-aneb-vse-co-potrebuji-vedet-o-povolenem-precerpani.html>. [cit. 2024-11-07].
- [33] Ministerstvo spravedlnosti. *PLATEBNÍ ROZKAZ A DALŠÍ EXEKUČNÍ TITULY*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/exekucni-titul-2/>. [cit. 2024-12-02].
- [34] Moneta Money Bank. *Co je bonita*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/co-je-bonita>. [cit. 2024-12-02].
- [35] Moneta Money Bank. *Co je insolvence?* Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/co-je-insolvence>. [cit. 2024-12-02].
- [36] Moneta Money Bank. *Co je registr dlužníků*. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/co-je-registr-dluzniku>. [cit. 2024-12-02].

- [37] Moneta Money Bank. *Jak zjišťujeme bonitu klienta?* Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/jak-zjistujeme-bonitu-klienta->. [cit. 2024-12-02].
- [38] Moneta Money Bank. *Vše o předčasném splacení úvěru.* Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/vse-o-predcasnem-splaceni-uveru>. [cit. 2024-12-02].
- [39] Oddělení Retailové finanční služby a ochrana spotřebitele. *Roční procentní sazba nákladů (RPSN).* Online. 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/spotrebitelske-uvery/spotrebitelsky-uver/rocni-procentni-sazba-nakladu-rpsn>. [cit. 2024-12-02].
- [40] Oddělení Retailové finanční služby a ochrana spotřebitele. *Úvěry poskytované obcemi a nový zákon o spotřebitelském úvěru.* Online. 2017. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/spotrebitelske-uvery/aktuality/2017/uvery-poskytovane-obcemi-a-novy-zakon-o-28289>. [cit. 2024-12-02].
- [41] Peníze.cz. *Tam to jde snadno, ven hůře. Poradíme, jak se dostat z dluhové pasti.* Online. 2023. Dostupné z: <https://www.penize.cz/tiskove-zpravy/446893-tam-to-jde-snadno-ven-hure-poradime-jak-se-dostat-z-dluhove-pasti>. [cit. 2024-12-02].
- [42] Registr Dlužníků. *Exekuce a insolvence: přehledné srovnání.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.registrdluzniku.cz/odborne-clanky/exekuce-a-insolvence-srovnani>. [cit. 2024-12-02].
- [43] REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy. Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5871-8.*
- [44] REVENDA, Zbyněk; MANDEL, Martin; KODERA, Jan; MUSÍLEK, Petr a DVOŘÁK, Petr. *Peněžní ekonomie a bankovníctví. 7. vydání. Ekopress, 2023. ISBN 9788087865842.*
- [45] SEIDLER, Jakub. *Bankovní statistika za červen 2024: Nové úvěry domácnostem letos svižně rostou.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.cbamonitor.cz/aktuality/nove-uvery-domacnostem-letos-svizne-rostou>. [cit. 2024-12-02].
- [46] SKALKOVÁ, Olga. *Největší banky v Česku. Žebříčky podle klientů a peněz za rok 2023.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/453133-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricky-podle-klientu-a-penez-za-rok-2023>. [cit. 2024-12-02].
- [47] Stario Agency. *Půjčka nebo úvěr? Právní rozdíly mezi půjčkou a úvěrem přehledně.* Online. 2020. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/pujcka-nebo-uver-pravni-rozdily-mezi-pujckou-a-uverem-prehledne-111666.html>. [cit. 2024-12-02].

- [48] Statista research team. *Monthly real vs. nominal interest rates and inflation rate for the U.S. 1982-2024*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1342636/real-nominal-interest-rate-us-inflation/>. [cit. 2024-12-02].
- [49] SYROVÝ, Petr a TYL, Tomáš. *Osobní finance - řízení financí pro každého*. 3. vydání. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-2886-0.
- [50] ŠOBA, Oldřich a SIRŮČEK, Martin. *Finanční matematika v praxi*. 2. aktualizované vydání. Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0250-1.
- [51] The Investopedia Team. *Credit: What It Is and How It Works*. Online. 2024. Dostupné z: [Credit: What It Is and How It Works](#). [cit. 2024-11-07].
- [52] VENCL, Jiří a KUDLÁČEK, Patrik. *Co je to hrubý domácí produkt (HDP)? Jak na HDP nahlížet?* Online. 2024. Dostupné z: <https://finex.cz/co-je-to-hruby-domaci-produkt-hdp/>. [cit. 2024-12-02].
- [53] Zonky. *Jak na finance: predátoři na trhu rizikových úvěrů*. Online. Zonky. 2017. Dostupné z: <https://www.zonky.cz/novinky/jak-na-finance-predatori-na-trhu-rizikovych-uveru/>. [cit. 2024-12-02].